

Kamu
Görevlileri
**ETİK
KURULU**

Kamu Görevlileri Etik Kurulu

FAALİYET RAPORU

2005-2015

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Yolsuzluk, aslında kökü insanlık tarihi kadar eski olan bir sorundur, tarih içinde zamana ve zemine bağlı olarak artmış ve azalmıştır. Ancak tarihin hiçbir döneminde ve hiçbir devlette yolsuzluğun tamamen ortadan kaldırıldığı görülmemiştir. Özellikle sermayenin küreselleşmesinin dünyadaki ekonomik yapıları köklü şekilde değiştirdiği günümüzde, yolsuzluğun da küresel bir boyut kazandığına hep birlikte şahit oluyoruz. Bu sorunla yine küresel çapta bir mücadele verilmesi gerekmektedir.

Yolsuzluk probleminin çok çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bu nedenler, toplum hayatındaki yozlaşmadan başlayarak ekonomi, siyaset ve yönetim hayatımızın çeşitli alanlarında kendini göstermektedir. Yolsuzluğun ilgili olduğu alanların başında ekonomi ile ilişkili konular gelmektedir. Konuya Türkiye örneğinden bakıldığında, ekonominin dengelerinin bozulduğu ve sarsıldığı dönemlerde, yolsuzluk iddialarının da en üst seviyeye çıkmış olduğunu görüyoruz. Bununla beraber yolsuzluk, sadece geri kalmış ülkelerin, sadece ekonomik kriz yaşayan bölgelerin sorunu da değildir.

Yolsuzluk ile toplumsal ve kültürel yozlaşma arasında doğrudan bir ilişki vardır. Ahlaki değerlerin erozyona uğradığı, maddi çıkar ve menfaatin her şeyin üzerinde tutulduğu toplumlarda, yolsuzluk ahlaki bir sapma olarak da ortaya çıkabilmektedir.

Yolsuzluğun, hayatın her alanından tasfiye edilebilmesinin yolu, yolsuzluğa kapı aralayan anlayışların toplumsal hayatımızdan çıkarılmasından ve eğitim, kültür, hukuk gibi alanlarda gerekli tedbirlerin çok boyutlu olarak geliştirilmesinden geçmektedir.

Demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlediği, ekonominin göstergelerinin iyi seyrettiği, yasakların kalktığı, iç ve dış politikada güvenin tesis edildiği, toplumumuzu ayakta tutan değerlerin güçlendirildiği bir ortamda yolsuzluğun azaldığını, ülkenin gündeminde en alt sıralara kaydığını görürüz.

Yolsuzlukla mücadele, kamu, özel sektör, sivil toplum ve bireylerin işbirliği ve kararlılığı ile yürütülmesi gereken ortak bir konudur.

Bize düşen bu mücadeleyi hassasiyetle ve işbirliği içinde yürütmektir. Biz yolsuzluğa zemin hazırlayan her türlü unsuru ortadan kaldırmakla mükellefiz. Denetleyerek, hukuk çerçevesinde müeyyideler koyarak bu noktadaki mücadelemizi sonuna kadar sürdürmeye kararlıyız. Bu uzun yolda çalışmalarımıza yılmadan devam ederek, temiz toplum hedefimize ulaşacağız.

Etik kültürün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, yalnızca Kamu Görevlileri Etik Kurulunun bir görevi değil, aynı zamanda tüm kurum, kuruluş ve sivil toplumun da bir ödevidir.

Prof. Dr. Bilal ERYILMAZ
Başkan

SUNUŞ

Dünyada, etikle ilgili tartışmalar, 1970'lerin sonundan itibaren kamu yönetimi ve siyaset kurumlarında yoğunlaşmış ve bu tartışmalar özel sektör ve sivil toplum yapılarına da yayılmıştır. Bu dönemde siyaset ve yönetim kurumlarında yaşanan önemli ve büyük boyuttaki yolsuzluk ve skandallar, siyasete ve kamu yönetimine olan güveni sarsmış ve bir güven krizi meydana gelmiştir.

Siyaset, kamu yönetimi, yargı, özel sektör ve sivil toplum alanları birbirleriyle bağlantılı, bileşik kaplar gibi birbirini etkileyen yapılardır. Bu yapıların birinde ortaya çıkan etik sorunlar, şüphesiz diğer alanları da etkileyeceği için, alınacak önlemler ve yapılacak düzenlemelerin tüm sektörleri kapsamı gerekir. Bu çerçevede 1980'lerde Birleşmiş Milletler, OECD ve Avrupa Konseyi gibi uluslararası örgütler, yolsuzluğun önlenmesi konusunda ve etikle ilgili çeşitli düzenlemeler yaptılar ve mekanizmalar oluşturdular.

Günümüzde etik konusu ve buna ilişkin düzenlemeler, artık bir ülkenin iç sorunu olmaktan çıkmış, küresel bir nitelik kazanmıştır. Bir siyaset ve yönetim sisteminin kalitesi, etik davranış ilkelerinin siyasal ve bürokratik toplumda uygulama ve yerleşme düzeyiyle yakından ilgilidir. Bugün siyaset ve yönetim sistemlerinin uluslararası karşılaştırmalarında kullanılan ölçütlerin başında, etik davranış ilkelerinin varlığı ve bunların uygulama düzeylerine ilişkin göstergeler önemli bir yer tutmaktadır.

Etik, iyi bir yönetimin, siyasetin, yargının ve toplumsal hayatın temel unsurudur. İyi bir kamu yönetimi sistemi, halkına saydam, kaliteli, etkin ve verimlilik anlayışı içinde hizmet veren; karar, eylem ve işlemlerinde etik değerlere bağlı hareket eden yönetimdir. Etik değerlere bağlılık, halkın

kamu kurumlarına ve siyasete karşı güven duymasını ve bunu sürdürmesini sağlayan bir işleve sahiptir.

Ülkemizde etik altyapısının kurulmasında, 2004 yılında çıkarılan 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Hakkındaki Kanun'un önemli bir katkısı olmuştur. Kanunun öngördüğü etik davranış ilkelerinin belirlenmesine ilişkin yönetmelik 2005 yılında çıkarılmıştır. Geç de olsa ve bazı yetersizlikleri bulunsa da etikle ilgili böyle bir düzenlemenin yapılması ve mekanizmanın kurulması, önemli bir gelişmedir. Her şeyden önce, kamuda etik davranış ilkelerini belirleyen, etik kültürünün geliştirilmesini amaçlayan ve etik denetimini yapmakla görevli bir kamu kurumu bulunmaktadır.

Etik alanında yapılan bu düzenlemelere ve mekanizmalara rağmen, işin daha başında olduğumuzu belirtmeliyim. Siyaset, yargı ve özel sektör alanında etikle ilgili kapsamlı ve nitelikli düzenlemeler yapılmamıştır ve mekanizmalar kurulmamıştır. Ayrıca Etik Kurulunun kapsamı dışında bırakılan kurum ve kuruluşlarda da etikle ilgili kapsamlı bir mekanizmanın kurulmamış olması, kötü yönetim ve yolsuzluklarla mücadele çalışmalarını zayıflatmaktadır.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun kurulmasından bugüne kadar yaklaşık dört yıl geçmiştir. Bu süre içinde kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşları ile işbirliği içerisinde etik kültürünün geliştirilmesi konusunda çeşitli çalışmalar yürütülmüş ve yürütülmektedir. Ayrıca Avrupa Konseyi ve AB mali işbirliği çerçevesinde "Yolsuzlukla Mücadele İçin Etik" konulu, Aralık 2007- Aralık 2009 dönemini kapsayan önemli bir proje yürütmekteyiz.

Gerek dört yıllık deneyimlerimiz ve gerekse bu proje çerçevesinde yapılan incelemelerde, Avrupa Birliğine uyum süreci de dikkate alınarak, Kurulumuzun yetki ve görevleri, mali ve idari kapasitesi ile etik mevzuatı alanında bazı eksikliklerin olduğu görülmüştür. Bu alanlarda yeni bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Kurulumuzun bugüne kadar yaptığı çalışmalar, yürüttüğü hizmetleri ve bunlara ilişkin değerlendirmeleri içeren 2005-2008 dönemi Faaliyet Raporunu kurumlarımızın ve kamuoyunun bilgi ve takdirlerine sunuyorum.

Kurucu Başkanımız Sayın Prof. Dr. Mehmet Sağlam'a, Kurul üyelerimize ve personelimize çalışmalarından dolayı ayrı ayrı teşekkür ederim.

SUNUŞ

Kamu yönetiminde etik; kamu görevlilerinin, karar alırken ve kamu hizmetlerini yürütürken uymaları gereken bir takım değerler ve ilkeler bütünüdür. Yasaların kimi zaman düzenlemekte yetersiz kaldığı boşluklar etik kurallarla düzenlenmekte, belli bir statüye tabi olanların nasıl davranmaları gerektiği yönünde kurallar konulmaktadır. Etik ilkeler; idarenin adalet, hakkaniyet ve dürüstlük içerisinde işlemesi için kamu görevlilerine, karar alırken ve hizmetleri yürütürken rehberlik yapmaktadır.

Etik kuralların amacı, etik değerler ve ilkelere bağlı bir kurum kültürü oluşturmaktır. Etik değerler ve ilkelere bağlı bir kurum kültürünün oluşturulması ve bunun sürdürülmesi, vatandaş ile Devlet arasındaki güvenin artırılmasında önemli bir faktördür. Bu kültür, sadece toplumun ve tek tek kamu görevlilerinin bireysel çabalarıyla oluşmaz, aynı zamanda kurumların karar ve uygulamaları bakımından etik ilke ve değerlere bağlı politikalar takip etmeleriyle gelişir. Bu da; kurum yöneticilerinin birer etik lider olarak davranmalarını, etik davranış ilkelerine uyma konusunda çalışanlarına örnek olmalarını gerektirir.

1980'li yıllardan itibaren kamu yönetimi anlayışında önemli değişiklikler olmuştur. Yeni kamu yönetimi anlayışı olarak da adlandırılan bu süreçte, hem kamu hizmetlerinin sunumunda verimlilik, etkinlik, ekonomiklik ve kalite gibi kavramlara daha çok vurgu yapılmaya başlanmış, hem de topluma karşı sorumluluk anlayışı çerçevesinde, hesap verebilirlik, şeffaflık, dürüstlük, vatandaş odaklı politika izleme ve etik kavramları ön plana çıkmıştır. Her iki yöndeki değişime rehberlik eden ilkelerin gelişmesi için şüphesiz etik değerlere bağlı bir kurum kültürünün oluşturulması ve bunun sürdürülmesi önem kazanmaktadır. Bunun için de kamu yönetiminde etiğin, bir söylem veya inanç meselesi olmaktan öte bir sistem olarak kurgulanması gerekmektedir.

Yolsuzlukları önleyici mekanizmalar tüm dünyada giderek artan bir oranda ülke yönetimlerine entegre edilmektedir. Ülkemizde de kamu yönetiminde etik kültürün yerleşmesi ve bu alanda çalışmalar gerçekleştirilmesi amacıyla 2004 yılında 5176 sayılı Kanunla, Kamu Görevlileri Etik Kurulu kurulmuş ve Kurul 2005 yılında çalışmalarına başlamıştır. Bu alanda hala bazı yetersizlikler bulunsa da, kamuda etik davranış ilkelerini belirleyen, etik kültürün geliştirilmesini amaçlayan ve etik denetimi yapmakla görevli Kurulumuzun Başbakanlık bünyesindeki varlığı, etik konusunun söylemde kalmadığının teminatıdır.

Etik; yalnızca rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele etmenin bir aracı olarak algılanmamalı, daha geniş bir kavram olan kamudaki yozlaşmayla mücadelenin ve daha kaliteli bir yönetim anlayışı tesis etmenin bir unsuru olarak görülmelidir. İdarede diğer denetim türleri, genellikle sorunlar ortaya çıktığında devreye girdiği halde, etik bilinci ve farkındalığı, henüz ortaya çıkmadan önce sorunları önleyebilmektedir.

Kötü yönetim örnekleri olarak zaman zaman ortaya çıkan adaletsizlik, kayırmacılık, savurganlık, hesap vermeme, taraflı davranma, yetkilerin menfaat sağlama amacıyla kullanımı gibi yozlaşma türleriyle mücadelede de etik denetim önem kazanmıştır. Kurulumuz, etik davranış ilkelerine aykırı işlem ve eylemleri olduğu yönünde başvurular üzerine üst düzey kamu görevlileri hakkında gerekli incelemeleri yapmanın yanında, kamuda etik kültürün yerleştirilmesi, vatandaşın kamu kurumlarına ve yöneticilerine güveninin artırılması, kamu görevlilerinde etik davranma bilinci ve farkındalığının oluşturulması amacıyla çalışmalarını kurulduğu günden bugüne sürdürmektedir.

Kuruluşundan bugüne kadar geçen 10 yıllık süre içinde Kurulumuz, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde etik kültürün geliştirilmesi konusunda çeşitli çalışmalar yürütmüş ve halen yürütmektedir. Ayrıca, Avrupa Konseyi ve AB mali işbirliği çerçevesinde üç önemli projeyi geçmişte başarıyla yürütmüş, gelecek yıl uygulamaya konulacak dördüncü proje çalışmaları da halen devam ettirilmektedir.

Kurulumuzun 10 yıllık süre zarfında yaptığı çalışmaları özetleyen 2005-2015 Faaliyet Raporunu kurumlarımızın ve kamuoyunun bilgi ve takdirlerine arz ederiz.

Prof. Dr. Sedat MURAT

Başkan

Prof. Dr. Sedat MURAT
Başkan
Dekan

I. GENEL BİLGİLER

A. GİRİŞ

Etik ilkeler, yasaların düzenlemediği veya kimi zaman düzenlemekte yetersiz kaldığı öznel durumlara ilişkin davranış kurallarıdır ve kamu görevlilerinin nasıl davranmaları gerektiği yönünde yol göstermek ve bu kurallara uyulmasını sağlamak amacı taşımaktadır.

Kamu görevlilerinin hizmet verdiği kişilere karşı sorumluluk bilinci içerisinde davranmasını sağlayan etik davranış ilkeleri;

- Kamu görevlilerinin hizmetten yararlananlara karşı hukuka uygun, adaletli ve objektif işlem ve eylemlerde bulunmalarını,
 - Hizmet sunumunda kalite ve standardı gözetmeyi,
 - Kamu hizmetlerinin yürütülmesi sürecinde karşılaşılan yakınma ve şikâyetleri gidermeyi,
 - Kamu hizmetlerinin ekonomik, etkin, verimli ve düzenli sunulmasını sağlamayı,
- hedeflemektedir.

Kamu görevlileri mevzuata uygun davranmakla yükümlü oldukları gibi, etik ilkelere uygun hareket etmekle de yükümlüdürler. Vatandaşlar, tüm kamu görevlilerinden, görevlerini yerine getirirken etik ilkelere göre davranmalarını ve kamu yararına uygun hareket etmelerini beklemektedir. Kamu görevlilerinin görevlerini ifa ederken kamuoyu denetimine tâbi olmaları, kamu hizmeti ifa etmelerinin doğal sonucu olarak kabul edilmektedir. Kamu görevlileri, hizmetleri yürütürken hukuka uygunluk, adalet ve dürüstlük ilkeleri çerçevesinde, güven verici bir şekilde hareket etmek ve kişisel bir kazanç ya da çıkar sağlamaktan kaçınmak zorundadırlar.

Kamu hizmetlerinin sunumundaki yetersizlikler, kural ve usullerin karmaşıklığı ve diğer kötü yönetim unsurları, toplumda kamu yönetimine karşı güvensizliğe neden olmaktadır. Dürüstlük, tarafsızlık, adalet, hakkaniyet, şeffaflık, eşitlik, etkinlik ve kamu yararını gözetme gibi değerleri benimseyen, karar ve eylemlerinde bu değerleri hâkim kılan bir kamu yönetimi, herkesin ortak beklentisidir. Kamu yönetimine güvenin tesisi ve bunun sürdürülmesi de, etik ilke ve değerlere uygun işlem ve eylemler tesis eden kamu görevlileriyle mümkündür.

OECD tarafından 1998 yılında yayımlanan “Kamu Yönetiminde Etik İlkeler” başlıklı tavsiye kararında, üye ülkelerin kamu hizmetlerinde etik davranış ilkelerini hayata geçirmek amacıyla, iyi işleyen kurumsal yapılar oluşturmaları ve gerekli diğer tedbirleri almaları gereği vurgulanmıştır.

2003/5930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kabul edilen Ulusal Program, kamuda yönetişimin güçlendirilmesi başlığı altında; kamu yönetiminde saydamlığın artırılması ve

yolsuzlukla mücadele kapsamında yapılan çalışmalar arasında, kamu görevlilerinin uyacakları meslekî ve etik ilke ve kuralları belirleyen bir düzenlemenin yapılmasını öngörmüştür.

TBMM Yolsuzlukları İnceleme ve Araştırma Komisyonunun 2003 yılı raporunda da, kamu görevlilerinin tutum ve davranışlarını şekillendirecek etik kuralların oluşturulması ve bu kuralların mesleki sosyalleşme sürecinde kişilere aktarılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Kamu görevlilerinin davranışlarının sadece mevzuat açısından değil, aynı zamanda etik değerler açısından da ele alınıp değerlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Kamu görevlileri işlem ve eylemlerinde, bir yandan mevzuatta belirlenen normlara uymaları gerekirken, diğer yandan belli kültürel ve etik değerlere de itibar etmek durumundadırlar. İşte bu gereklilik Kamu Görevlileri Etik Kurulunun ortaya çıkmasının temel gerekçesi olmuştur.

B. KURUMSAL YAPI

1. Kuruluş

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, 25 Mayıs 2004 tarihli ve 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla kurulmuştur. 5176 sayılı Kanunun gerekçesinde;

- kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında açıklık, saydamlık, hesap verebilirlik, tarafsızlık, dürüstlük, objektiflik ilkeleri teminat altına alındığında idarenin etkili ve verimli işleyebileceği,

- dürüst, güvenilir ve adil olarak sunulan kamu hizmetinin kamuya olan güveni artırdığı ve iş dünyası için de uygun bir ortam oluşturarak piyasaların iyi işlemesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunacağı,

- kamu yönetiminde etiğin, iyi yönetimin temeli olduğu vurgulanarak Kanunun ülkemizde dürüst, adil ve daha iyi bir yönetime doğru atılmış önemli bir adım olacağı,

vurgulanmıştır.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve üyeliklerine 10/8/2004 tarihli ve 2004/7791 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ilk atamalar yapılmış ve Kurul 29/09/2004 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştirerek çalışmalarına başlamıştır.

2. Kapsam

5176 sayılı Kanunun 1 inci maddesi gereğince “genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dâhil tüm personel” Kanun kapsamı içinde bulunmaktadır.

Ancak, aynı maddenin son fıkrası gereğince Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ile üniversiteler Kanun kapsamı dışında bulunmaktadır.

3. Kurulun Yapısı

Bakanlar Kurulunca seçilen ve atanan 11 üyeden oluşan Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başbakanlık bünyesinde faaliyetlerini sürdürmekte olup, Kurulun tüzel kişiliği ve taşra teşkilâtı yoktur. Bununla birlikte, Kurulun, merkezi kamu kurum ve kuruluşları ile taşradaki kamu kurum ve kuruluşlarının etik komisyonları ve disiplin kurulları ile işlevsel bir bağı söz konusudur.

Kurul, gündemindeki konuları değerlendirmek üzere ayda dört defa Başkanın daveti üzerine en az 6 üyeye toplanmakta ve üye tam sayısının salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karar vermektedir. Arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üyeler istifa etmiş sayılmaktadırlar.

Kurul üyelerinin görev süresi 4 yıldır. Süresi dolan üyeler Bakanlar Kurulunca yeniden seçilebilmektedir.

Kurul Başkan ve Üyeleri

Kurul;

- Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından bir üye,
- İl belediye başkanlığı yapmış olanlar arasından bir üye,
- Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından üç üye,
- Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından üç üye,
- Üniversitelerde rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından iki üye,
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından bir üye,

olmak üzere Bakanlar Kurulu tarafından seçilen ve atanan biri Başkan toplam on bir üyeden oluşmaktadır.

Kurul Başkan ve üyeleri ile 5176 sayılı Kanun gereğince seçildikleri kontenjan aşağıda gösterilmiştir.

Kurul Başkan ve Üyeleri

Prof. Dr. Sedat MURAT
Başkan
Dekan

Lütfü ESENGÜN
Üye
E. Bakan

Asım AYKAN
Üye
E. Belediye Başkanı

Ömer KOÇAK
Üye
E. Yargıtay Üyesi

Selçuk HONDU
Üye
E. Danıştay Üyesi

Erdoğan KESİM
Üye
E. Sayıştay Üyesi

Metin İlyas AKSOY
Üye
E. Vali-Müsteşar

Filiz DİNÇMEN
Üye
E. Büyükelçi

Muharrem GÖKTAYOĞLU
Üye
E. Vali

Prof. Dr. M. Fatih UŞAN
Üye
Dekan

Hasan BÜYÜKDEDE
Üye
Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek
Kuruluşlarında Üye

Personel ve Mali Duruma İlişkin Bilgiler

Kurulun sekretarya hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir. Kurulda, Başkan ve Kurul üyelerinin haricinde 16 personel görev yapmakta olup, personelin unvanlara göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Kurul Personeli

Unvanı	Sayı
Daire Başkanı	1
Başbakanlık Uzmanı (Raportör)	10
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	3
Araştırmacı	1
Şef	1
TOPLAM	16

Kurulun müstakil bütçesi yoktur, ancak 5176 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde huzur hakkı ve Kurulun ihtiyaçları için Başbakanlık bütçesine gerekli ödeneğin konulacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü bütçesine her yıl Kurul ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla harcama kalemleri konulmuştur.

C. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

5176 sayılı Kanun hükümleri gereğince Kamu Görevlileri Etik Kurulu;

- Kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek ve uygulamayı gözetmek,
- Etik davranış ilkelerinin ihlâl edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek,
- Kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak, yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmak,
- 3628 sayılı Kanuna göre verilen mal bildirimlerini gerektiğinde incelemek,
- Kamu görevlileri için hediye alma yasağının kapsamını belirlemek ve en az genel müdür veya eşiti seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemek,
- Kanunun uygulanmasına ilişkin hususları Kurulca hazırlanacak yönetmeliklerle belirlemek, ile görevli ve yetkilidir.

Kurul, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre, kurum ve kuruluşların etik davranış ilkeleri konusunda uygulamada karşılaştıkları sorunlara yönelik olarak görüş bildirmeye de yetkilidir.

Kurul, yukarıda belirtilen yetkilerini "Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ile üniversiteler" dışındaki tüm kamu kurum ve kuruluşlarında kullanabilmektedir.

II. KURUL FAALİYETLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

5176 sayılı Kanunla, Kurula üç temel görev verilmiştir. Bunların ilki; kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerinin belirlenmesi görevidir. Bu görev, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 13/4/2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmasıyla yerine getirilmiş bulunmaktadır. Ancak, bu ilkelerin geliştirilmesi, uygulamada karşılaşılan tereddütlerin giderilmesi ve bu konuda kişi ve kurumlara rehberlik yapılması Kurulun sürekli görevi olarak devam etmektedir.

Kurulun ikinci temel görevi, etik ilkelerin uygulanmasını gözetmek görevidir. Bu görev, etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek olarak belirlenmiştir. Dilekçeyle veya e-postayla yapılan başvuru veya şikâyetler üzerine veya re'sen, Kurulumuz etik davranış ilkelerine aykırı durumlarla ilgili inceleme ve araştırma yapmaktadır. Kurul, inceleme ve araştırmasını etik davranış ilkelerinin ihlâl edilip edilmediği çerçevesinde yürütmekte olup, başvuru üzerine yapılacak inceleme ve araştırma en geç 3 ay içinde sonuçlandırılmak zorundadır. Kurul, başvurularla ilgili inceleme ve araştırma sonucunu başvuru sahibine, hakkında şikâyetle bulunulan kamu görevlisine, ilgili kuruma ve Başbakanlık Makamına yazılı olarak bildirmektedir. Yapılan başvurularla ilgili olarak Kurulun istediği bilgi ve belgeleri, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları 5176 sayılı Kanun gereğince vermek zorundadırlar. Kurul, 5176 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşlardan ve özel kuruluşlardan ilgili temsilcileri çağırıp bilgi alma yetkisine de sahiptir.

Kurulun üçüncü önemli görevi ise kamuda etik kültürün yerleştirilmesi ve geliştirilmesi için çalışmalar yapmak, yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmaktır. Bu kapsamda Kurulumuz sıklıkla eğitim faaliyetleri düzenlemekte, kongre, sempozyum, seminer, konferans gibi etkinlikler organize etmekte veya bu türden etkinliklere destek olmaktadır.

A. ETİK DAVRANIŞ İLKELERİNİN BELİRLENMESİYLE İLGİLİ FAALİYETLER

Kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirleme yetkisi 5176 sayılı Kanunla Kurula verilmiştir. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 26 ncı maddesi uyarınca, yürüttükleri hizmetin veya görevin niteliğine göre kurum ve kuruluşlar kendi kurumsal etik davranış ilkelerini düzenlemek üzere Kurulun inceleme ve onayına sunabilmektedirler. Kamu hizmet gerekleri doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlarda mesleki etik ilkelerin belirlenmesi ve olası çıkar çatışmalarının engellenmesi doğrultusunda Kurulumuz bu alanda kurumlara rehberlik etmektedir.

Öte yandan, 22 Şubat 2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan “Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi (2010-2014)” kapsamında hazırlanan Eylem Planı uyarınca kamu yönetimi içerisindeki her bir meslek grubu için ayrı etik ilkelerin belirlenerek kamu görevlilerinin bu ilkelere uyumunu sağlamak ve çıkar çatışmalarının ortaya çıkmasını engellemek üzere Kamu Görevlileri Etik Kuruluna rehberlik etme görevi verilmiştir.

Kamu kurumlarının mesleki etik ilkelerini belirlemesi konusunda Kurulumuzca başlatılan veya katkı sağlanan düzenlemelerin sayısı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2:

KAMU KURUMLARININ MESLEKİ ETİK İLKELER BELİRLEMESİ KONUSUNDA BAŞLATILAN VEYA KATKI SAĞLANAN DÜZENLEME SAYISI										
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
0	0	3	0	0	0	0	0	1	4	8

1. Uygulama Yönetmeliği

Kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemekle ilgili 5176 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde verilen görev ve yetki çerçevesinde, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 13/4/2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Yönetmelik hazırlanırken ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve meslek kuruluşlarının görüşleri alınmış, diğer ülkelerde bulunan Etik Kurulların yapıları, işlevleri, ilgili mevzuatı incelenmiştir.

Bu kapsamda, etik davranış ilkeleri Yönetmelikle belirlenerek bu ilkelerin kamu görevlilerinin istihdamını düzenleyen mevzuat hükümlerinin bir parçasını oluşturduğu ve kamu görevlilerine uygulanan temel, hazırlayıcı ve hizmet içi eğitim programlarında yer verilmesi düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 29 uncu maddesiyle; kurum ve kuruluşlarda etik kültürünü yerleştirmek ve geliştirmek, personelin etik davranış ilkeleri konusunda karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak tavsiyelerde ve yönlendirmede bulunmak ve etik uygulamaları değerlendirmek üzere kurum içinden en az 3 kişilik bir etik komisyonu oluşturulması düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin 23 üncü maddesiyle kamu görevlilerine, Yönetmelik ekinde yer alan “Etik Sözleşme” belgesini imzalama yükümlülüğü getirilmiştir. Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli tüm personel tarafından imzalanan sözleşmeler personel özlük dosyalarında tutulmaktadır.

2. Denetim Görevlilerinin Uyacakları Mesleki Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik

27/3/2008 tarihinde Kurulumuz, araştırma ve soruşturma prosedürleriyle ilgili bilgi almak ve etik ve yolsuzlukla mücadele alanındaki birikimlerinden yararlanmak üzere, bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teftiş kurullarının yöneticileriyle bir yuvarlak masa toplantısı düzenlemiştir. Söz konusu araştırma ve soruşturma usulleri toplantısında denetim etiği ile ilgili çalışma yapılması kabul görmüş ve denetimlerde etik ilkelere ne ölçüde yer verileceği konusu değerlendirilmiştir.

Bu çalışmaların ardından, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan denetim görevlilerinin uyacakları mesleki etik davranış ilkelerinin belirlenmesi hususunda oluşan mutabakat çerçevesinde, uluslararası deneyimler ve ülkemizin ihtiyaçları değerlendirilerek Kurulumuzca hazırlanan Denetim Görevlilerinin Uyacakları Mesleki Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik, 5176 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan denetim görevlileri için uygulanmak üzere 14/09/2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

3. SHÇEK Etik İlkeleri

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 26 ncı maddesi uyarınca, yürüttükleri hizmetin veya görevin niteliğine göre kurum ve kuruluşlar kendi kurumsal etik davranış ilkelerini düzenlemek üzere Kurulun inceleme ve onayına sunabilmektedirler. Bu hüküm çerçevesinde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından, sosyal hizmetler çalışanlarına yönelik olarak taslak bir metin hazırlanmış ve Kurulumuzun inceleme ve onayına sunulmuştur. Yapılan inceleme ve değerlendirmelerin ardından söz konusu metin Kurulumuz tarafından uygun bulunmuştur.

4. Eğitim öğretim hizmeti verenler için mesleki etik davranış ilkelerinin belirlenmesi

“Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi (2010-2014)” kapsamında hazırlanan Eylem Planı uyarınca, farklı meslek grupları için ayrı etik ilkelerin belirlenmesi ve çıkar çatışmalarının engellenmesi kapsamında Kurulumuz tarafından Eğitim Öğretim Hizmeti Verenler için Mesleki Etik İlkelerin belirlenmesi çalışması yapılmıştır. Bu çalışma, Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili sendika temsilcilerinin katılımıyla yürütülmüştür. Çalışma grubu tarafından diğer ülke örnekleri ve ülkemize özgü sorun alanları değerlendirilmek suretiyle bir metin hazırlanmış, görüş alınmak üzere öğretmenler, denetim elemanları, akademisyenler, veliler, öğrenciler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katıldığı 2 çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay sonucunda hazırlanan nihai belge, anılan Stratejiyi icra etmekle görevli Yürütme Kuruluna ve gereği için Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir.

5. Sağlık alanında mesleki etik ilkelerin belirlenmesi

Aynı Strateji kapsamında Kamu Görevlileri Etik Kurulu, Sağlık Bakanlığı, Türk Eczacılar Birliği ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası temsilcileri tarafından sağlık meslek mensuplarına yönelik etik davranış ilkelerini belirleme çalışmaları devam etmekte iken 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Sağlık Meslekleri Kurulu kurulmuş ve söz konusu Kurula sağlık mesleklerinin etik ilkelerini belirlemek ve uyumu denetlemek görev ve yetkisi verilmiştir. Bu nedenle Strateji kapsamında yapılan çalışmalar durdurulmuştur.

6. Yerel yönetimlerde seçimle iş başına gelenler için etik ilkelerin belirlenmesi ve izleme mekanizmalarının kurulması

Bu tedbir kapsamında sorumlu kuruluş olan İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan çalışma grubuna Kurulumuz tarafından katılım sağlanmış ve grubun hazırlamış olduğu taslak ilkeler görüş için Kurulumuza sunulmuştur. Kurul; ilkelerde değişiklik yapılması gerektiğine dair görüş bildirmiş ve Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisini icra etmekle görevli Yürütme Kuruluna ve gereği için İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir.

7. Kamu ihale sisteminin gözden geçirilmesi

Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi Eylem Planına ekli faaliyet tablosunda “Kamu ihale sisteminin gözden geçirilmesi” tedbirine yer verilmiştir. Stratejiyi uygulamakla görevli Yürütme Kurulu tarafından “Kamu ihale sisteminin gözden geçirilmesi” tedbirine ilişkin alınan 2010/5 sayılı kararın c) maddesinde “Kamu Görevlileri Etik Kurulunca Kamu İhale Kurumu ile koordineli olarak idarelerin sözleşmeye bağlanan işler haricinde yüklenicilerden bedelsiz olarak ihale konusuna ek veya ihale konusundan farklı bazı işler istemelerini önleyecek nitelikte etik ilkelerin belirlenmesi” kararlaştırılmıştır.

Bu kapsamda Kamu İhaleleri Etik İlkeleri hazırlanmış ve Kurulumuzun 01/07/2014 tarihli ve 2014/38 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Hazırlanan ilkelerde temel amaç, hazırlık süreci dahil olmak üzere tüm kamu ihaleleri sürecinde, ihalelerin uygulanmasında ve ihalelerle ilgili kişilerle ilişkilerde uyulması gereken etik ilkeleri belirlemektir. Söz konusu çalışma, anılan Stratejiyi icra etmekle görevli Yürütme Kuruluna ve gereği için Maliye Bakanlığı ile Kamu İhale Kurumuna gönderilmiştir.

8. Vergi Müfettişleri için mesleki etik davranış ilkelerinin belirlenmesi

Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı tarafından Kurulumuza bir yazı gönderilerek Eylem Planında yer alan “Önlemeye Yönelik Tedbirler” başlığı altında yazılı olan “Kamu Görevlileri Etik Kurulu Rehberliğinde Kamu Yönetimi İçerisindeki Her Bir Meslek Grubu İçin Ayrı Etik İlkelerin Belirlenmesi ve Çıkar Çatışmalarının Engellenmesi” tedbir maddesi kapsamında Vergi Denetim Kurulunu temsilen bir Vergi Başmüfettişinin görevlendirildiği belirtilmiştir. Kurulumuz raportörleri ve ilgili başmüfettişle yürütülen ortak çalışma sonucunda Vergi Müfettişleri İçin Mesleki Etik Davranış İlkeleri Taslağı hazırlanarak Kurulun incelemesine sunulmuştur.

9. Yüksek öğretim kurumlarında akademik etik ilkelerin oluşturulması

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının desteği ile üniversite öğretim görevlilerinin, üniversite öğrencilerinin ve idari personelin mesleki etik kodlarını düzenlemek amacıyla 13 Ocak, 4- 19 Şubat ve 26 Mart 2014 tarihlerinde farklı üniversitelerden akademisyenlerin katıldığı çalıştaylar yapılmıştır. Çalıştaylar sonucunda oluşturulan taslak metin, katılımcı bir tarzda tartışılması amacıyla yükseköğretim kurumlarımızın görüş ve önerilerine açılmış, gelen görüş ve öneriler doğrultusunda revize edilerek Üniversitelerarası Kurulun değerlendirmesine sunulmuştur. Buradaki değerlendirmeler neticesinde ortaya çıkan “Yükseköğretim Kurumları Etik Davranış İlkeleri” Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca referans bir belge olarak uygulanmak üzere üniversitelere gönderilmiştir.

10. Etik komisyonları

2005 yılında yürürlüğe giren Kurulumuz Yönetmeliği ile kamu kurum ve kuruluşlarında faaliyete geçen etik komisyonlarının çalışma usul ve esaslarını düzenleyerek bu komisyonlara etkinlik kazandırmak amacıyla hazırlanan Etik Komisyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik taslağı 29/4/2014 tarihli ve 2014/27 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin yürürlüğe konulması çalışmaları devam etmektedir.

11. TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Etik Rehberi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı yöneticilerinin ve çalışanlarının görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek suretiyle etik kültürün yerleşmesine katkı sağlamak ve TBMM'nin kurumsal saygınlığına uygun, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlara örnek nitelikte yüksek standartlarda hizmet sunumuna yardımcı olmak amacıyla TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Etik Rehberi hazırlanmıştır.

Söz konusu rehber, kurumun üstlendiği misyon ve sorumluluklara uygun şekilde vatandaşlara ve diğer kamu kurumlarına örnek olmak amacıyla hazırlanmıştır. Rehberin hazırlık sürecinde, Kamu Görevlileri Etik Kurulu yönetici ve uzmanlarının katılımıyla bilgilendirme programı düzenlenmiş, TBMM personeline duyuru yapılarak birim çalışanlarının etik konusunda görüş ve önerilerini görevli personele iletmeleri istenmiş, katılımcı bir anlayışla sürdürülen çalışmalar neticesinde Rehber hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

B. İNCELEME VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Kurul, 5176 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile verilen yetki çerçevesinde etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmalar yapmaktadır. Bu kapsamda mevcut yasal durum ile 2005-2014 yılı başvurularına ilişkin bilgiler alt başlıklarda sunulmaktadır.

1. Yasal durum

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, kamu kurum ve kuruluşlarında etik davranış ilkelerine aykırı uygulamalar bulunduğu iddiasıyla, re'sen veya yapılacak başvurular üzerine, an az Genel Müdür veya eşiti seviyesindeki kamu görevlileri hakkında gerekli inceleme ve araştırmayı yapmaya yetkilidir. Kurul, etik ilkelere aykırı davranış ve uygulamalar hakkında yapacağı inceleme ve araştırmalara esas olmak üzere kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge isteme yetkisine sahiptir.

Kurul, inceleme ve araştırmasını, Yönetmelikte yer alan etik davranış ilkelerinin ihlâl edilip edilmediği çerçevesinde yürütmektedir. Kurul tarafından yapılan inceleme ve araştırmanın en geç üç ay içerisinde sonuçlandırılması gerekmektedir.

Başvurular, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilir; ancak kamu görevlilerini karalama amacı güden, haklı bir gerekçeye dayanmayan, başvuru konusuyla ilgili yeterli bilgi ve belge sunulmamış başvurular değerlendirmeye alınmamaktadır.

Kapsam dışı kuruluşlar

5176 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde "Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ile üniversiteler" hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Genel Müdür ünvanı altında bulunan kamu görevlileri

Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca en az Genel Müdür veya eşiti seviyedeki kamu görevlileri hakkında Kurula başvurulabilir. Bu nedenle Genel Müdür veya eşiti düzeyinde olmayan

kamu görevlileri hakkında yapılan başvurular Kurulda incelemeye alınmamaktadır. Bu konudaki başvuruları inceleme yetkisi, ilgili kurumların yetkili disiplin kuruluna aittir. Hangi ünvanların Genel Müdür eşiti sayılacağı Kurul tarafından belirlenmektedir.

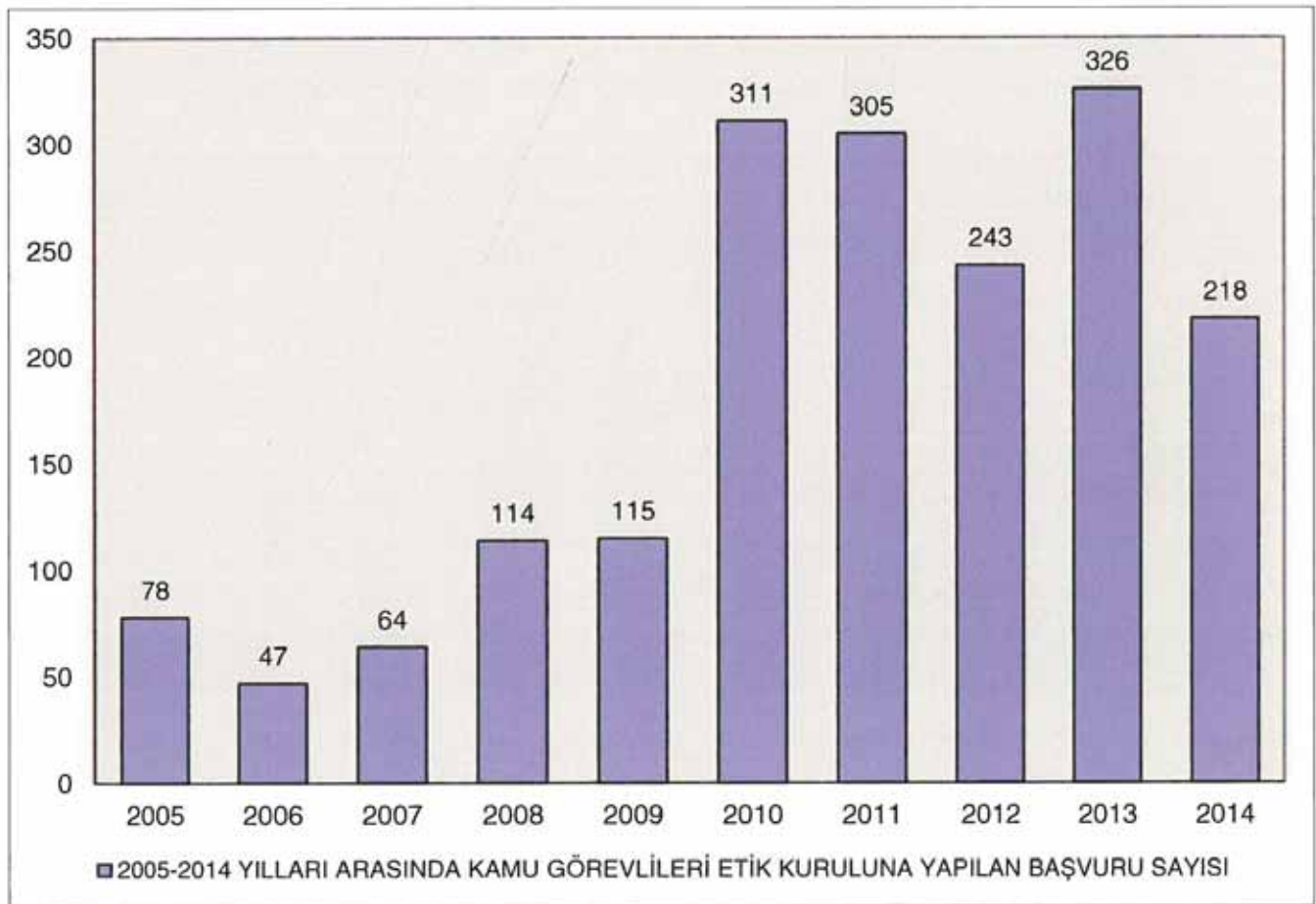
Yargıya intikal eden konular

Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrasına göre, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış bulunan uyuşmazlıklar hakkında Kurula veya yetkili disiplin kurullarına başvuru yapılamaz. İnceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılan başvuruların işlemi durdurulur. Bu hüküm çerçevesinde, etik davranış ilkelerine aykırılık iddiasıyla yapılan başvurular hakkında, eğer konu yargıya taşınmışsa veya inceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılırsa Kurulumuza yapılan başvurunun işlemi durdurulmaktadır.

2. Başvurular Üzerine Yapılan İncelemeler

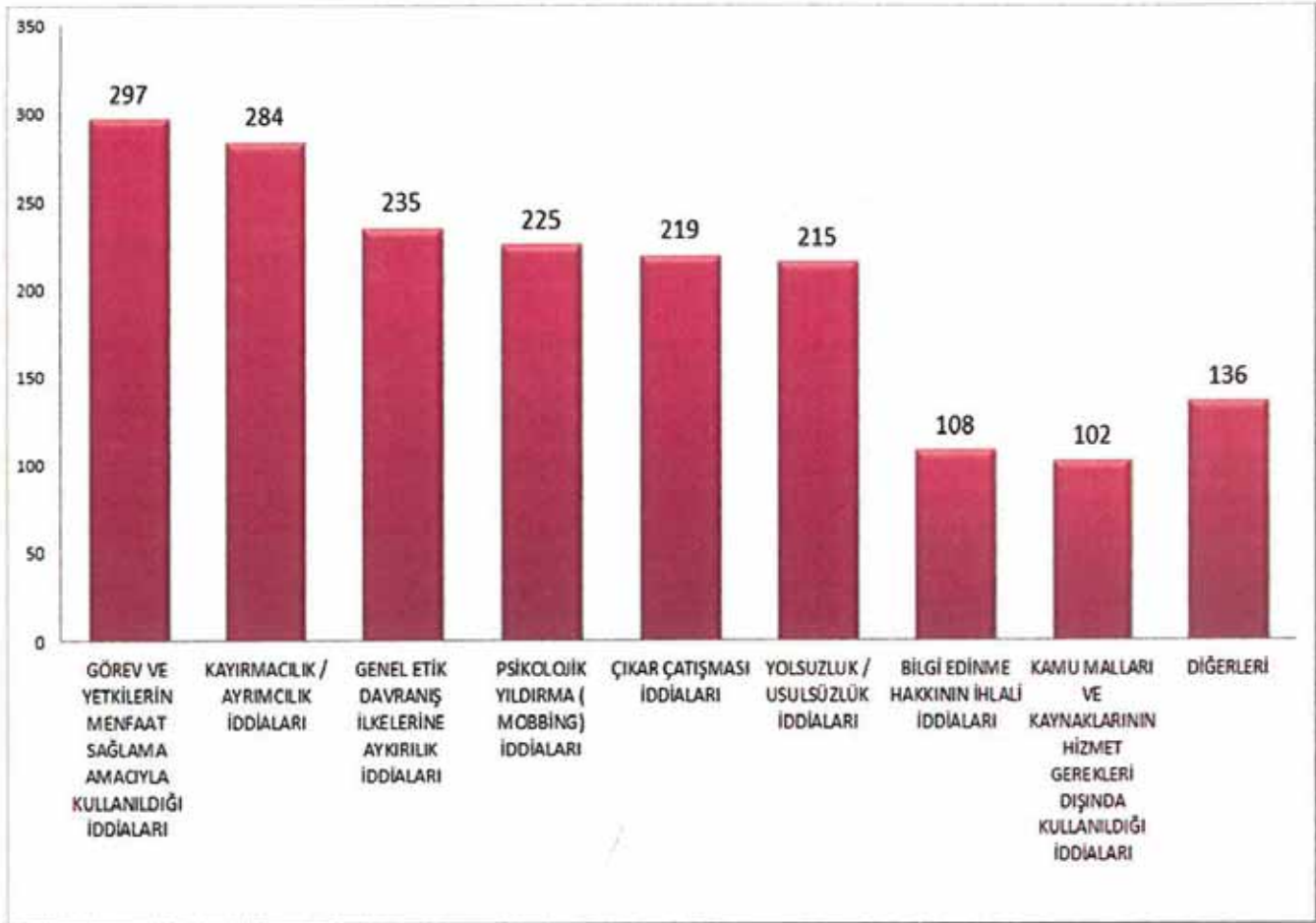
2005-2014 yılları arasında Kurulumuza yapılan başvurular üzerine incelemeye ve değerlendirmeye alınan dosyaların konularına ve sonuçlarına göre dağılımı aşağıdaki grafik ve tablolarda gösterilmiştir:

Grafik 1: 2005-2014 yılları arasında Kamu Görevlileri Etik Kuruluna yapılan başvuru sayısı

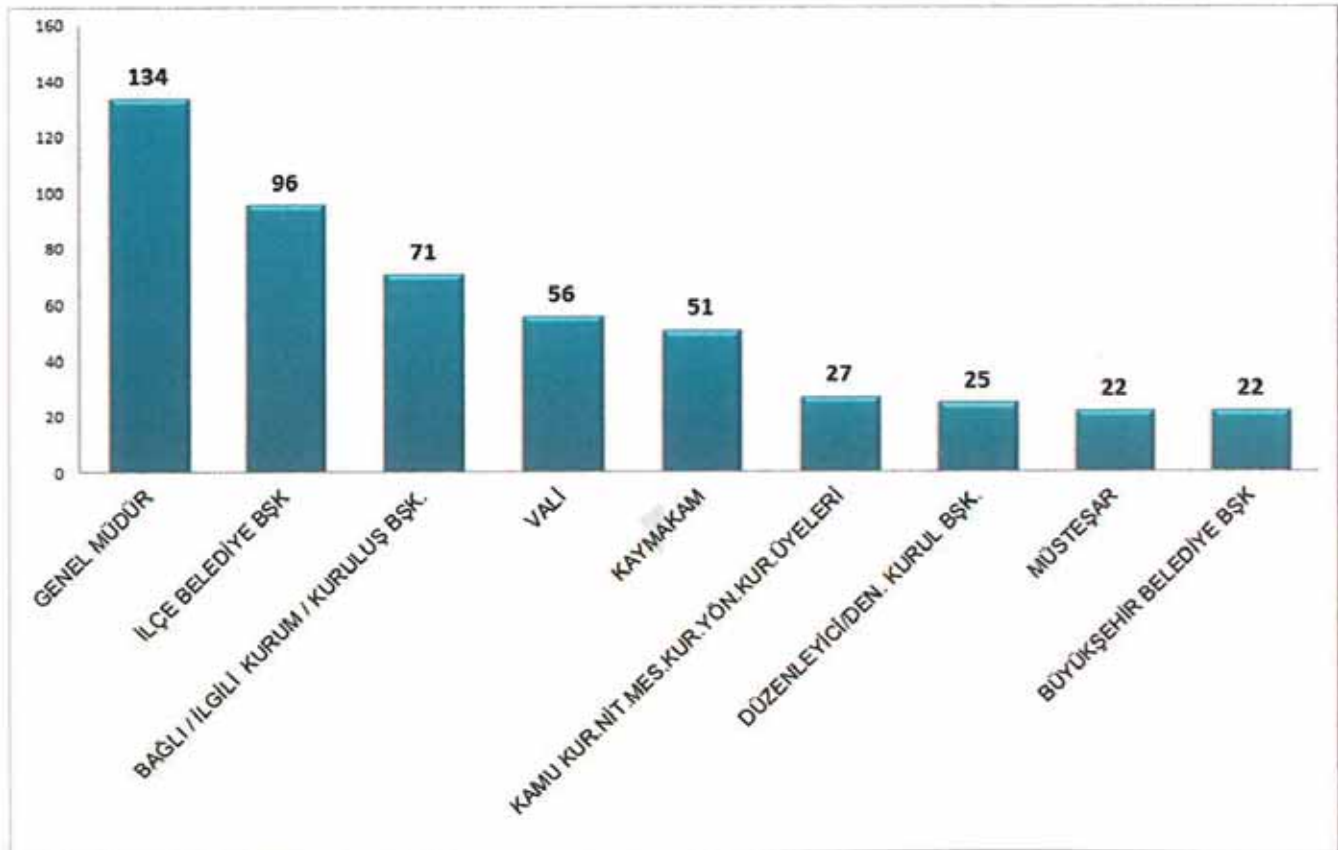

Not: 2005-2014 yılları arasında Kurula yapılan başvuruların sayısı toplam **1821** adettir.

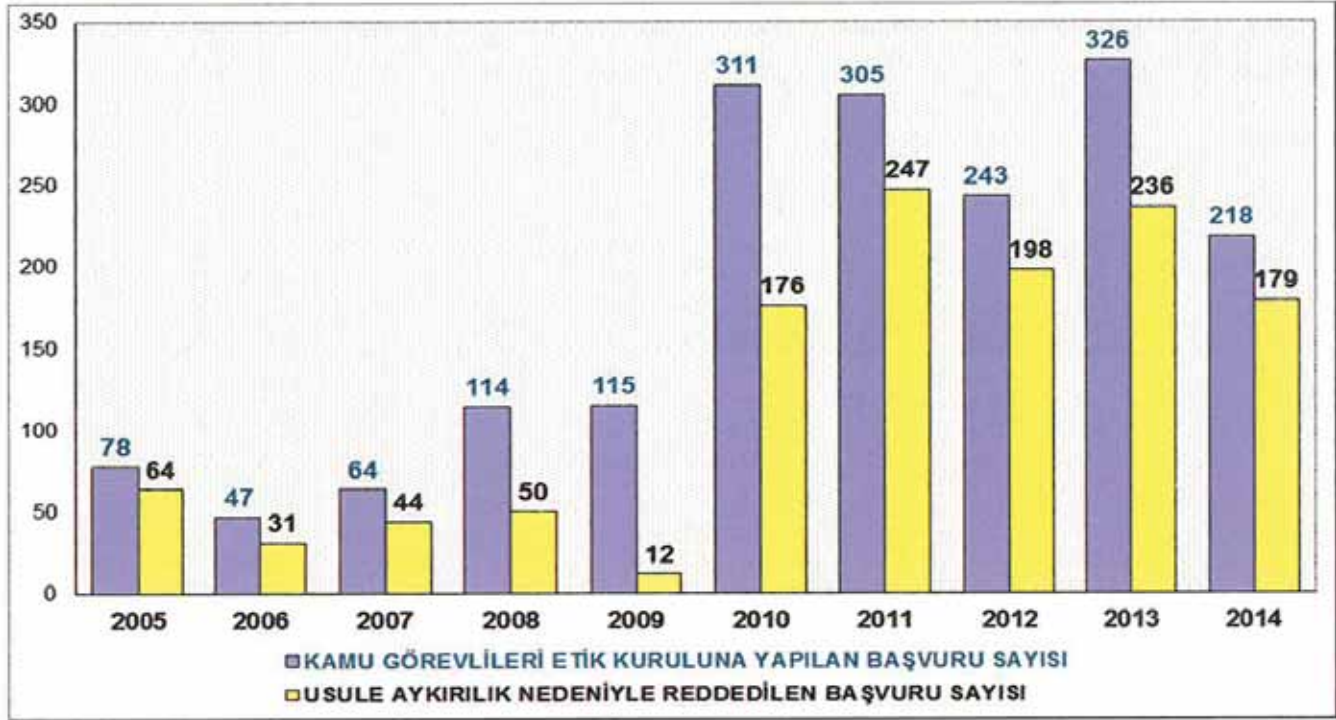
Grafik 2: 2005-2014 yılları arasında Kurula yapılan başvuruların konulara göre dağılımı

Grafik 3: 2005-2014 yılları arasında Kurula yapılan başvuruların unvanlara göre dağılımı

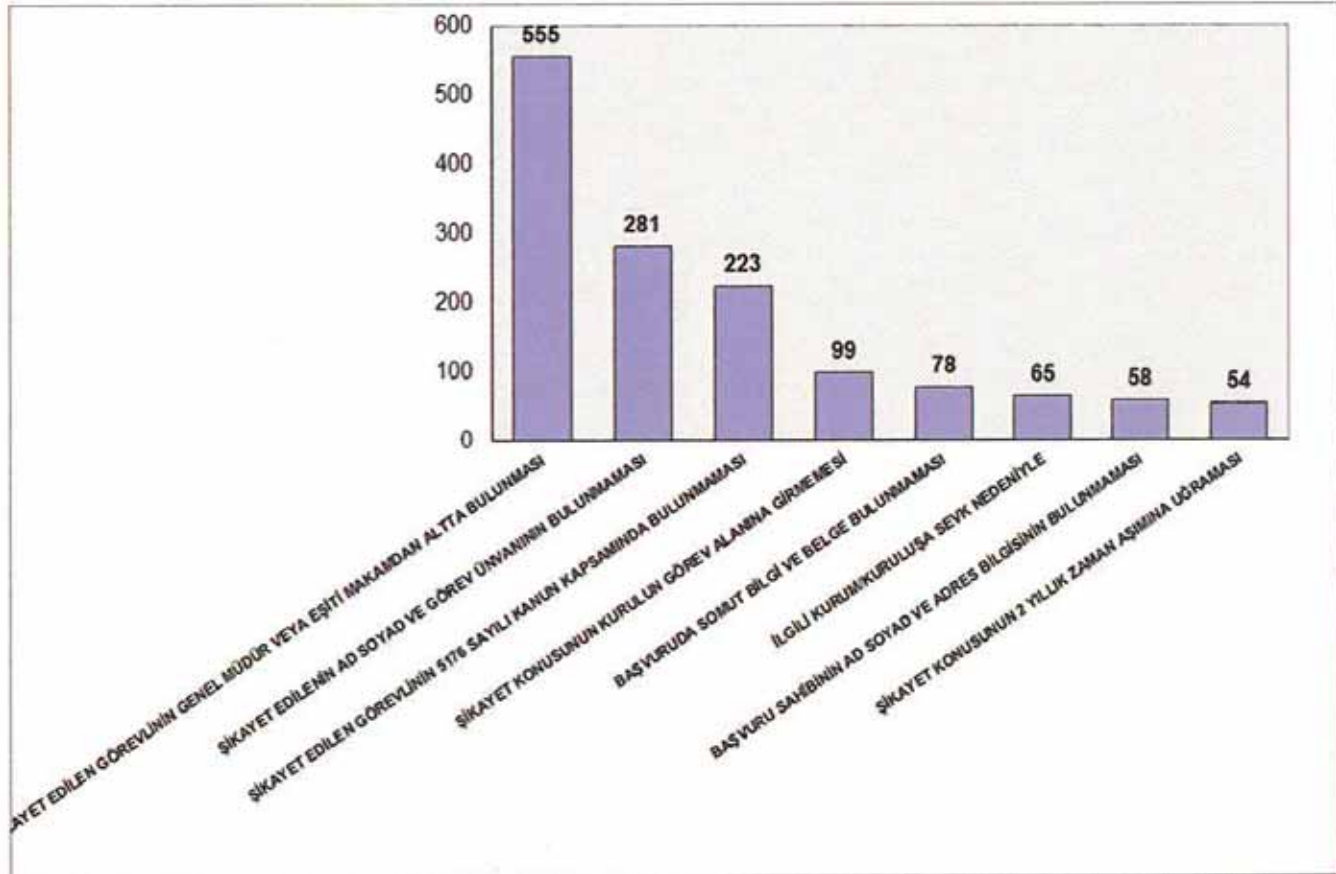

Grafik 4: 2005-2014 yılları arasında usule aykırılık nedeniyle reddedilen başvuru sayısı

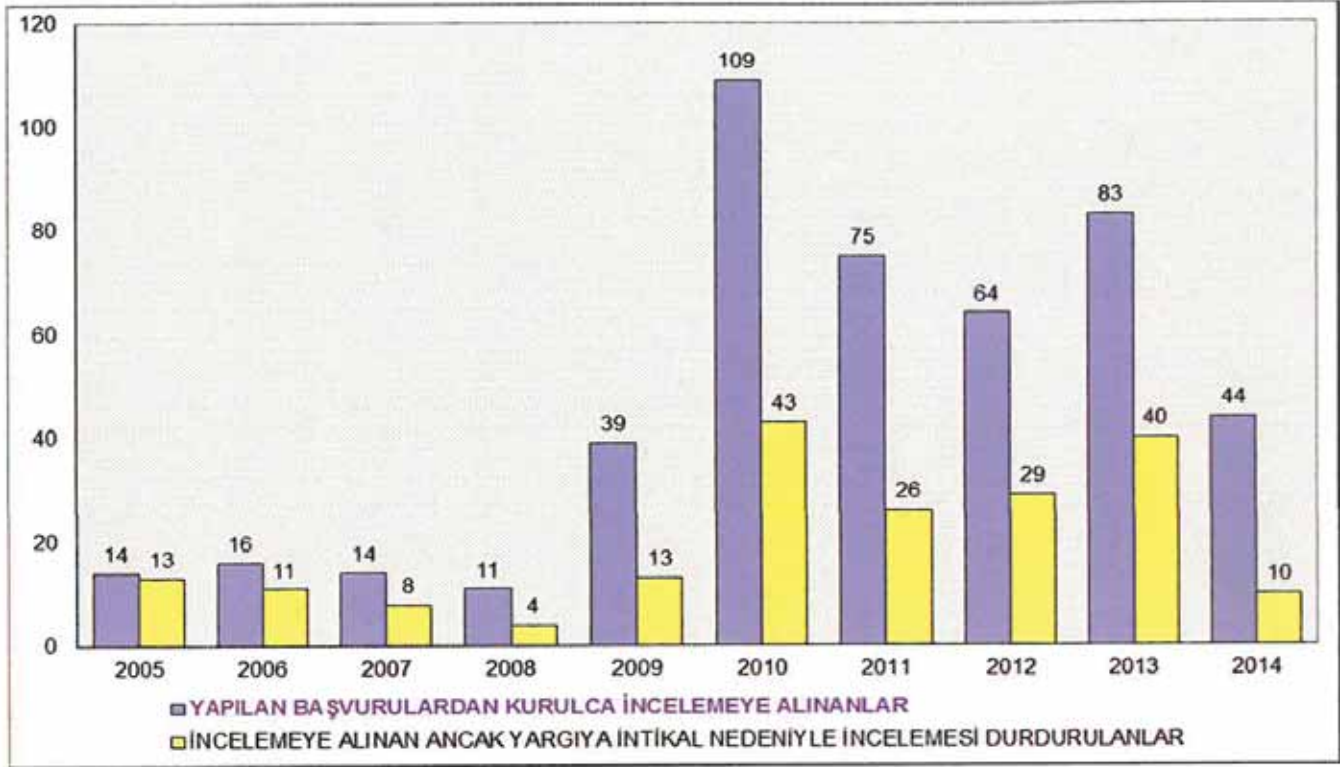
Not: 2005-2014 arasında Kurula yapılan başvuruların % 68'i usule aykırı başvuru olduğundan işleme alınamamıştır.

Grafik 5: Usule aykırılık nedeniyle reddedilen başvuruların red nedenlerine göre dağılımı

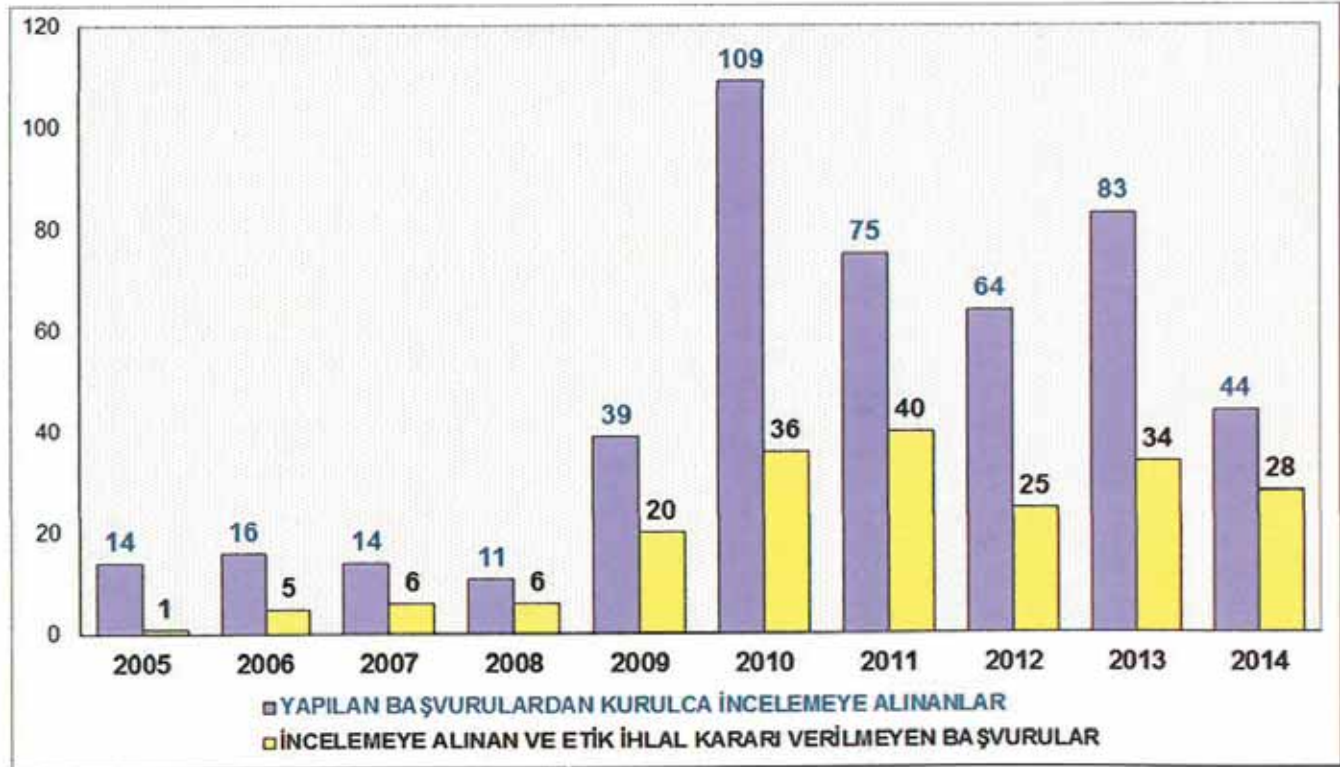
Not: 2005-2014 yılları arasında usule aykırılık nedeniyle reddedilen başvuru sayısı 1237 adettir. Yapılan bir başvuru, birden fazla gerekçeyle usule aykırılık nedeniyle reddedilebilmektedir.

Grafik 6: 2005-2014 yılları arasında incelemeye alınan ancak yargıya intikal nedeniyle incelemesi durdurulanlar

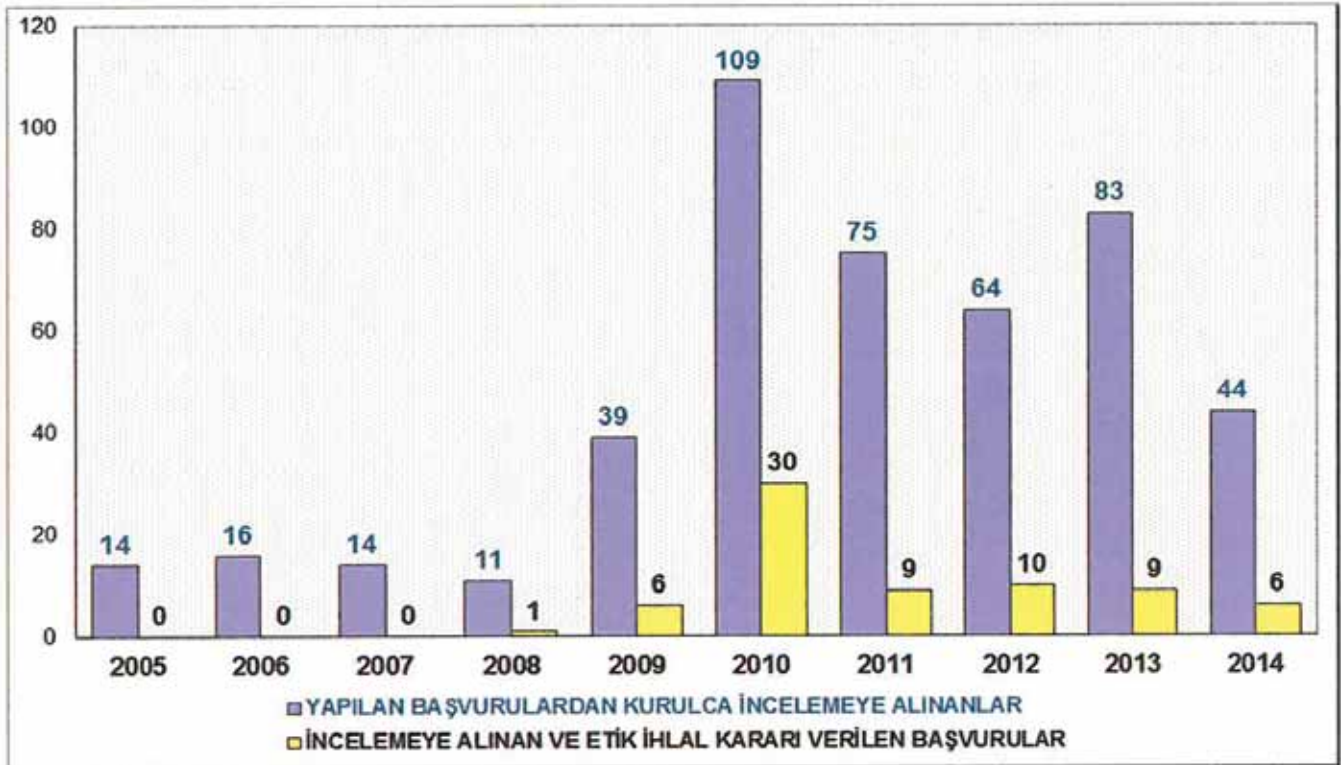
Not: 2005-2014 arasında Kurulca incelemeye alınan başvuruların % 42'si başvuru konusunun yargıya intikal etmesi nedeniyle incelemesi durdurulmuştur.

Grafik 7: 2005-2014 yılları arasında incelemeye alınan ve etik ihlal kararı verilmeyen başvurular

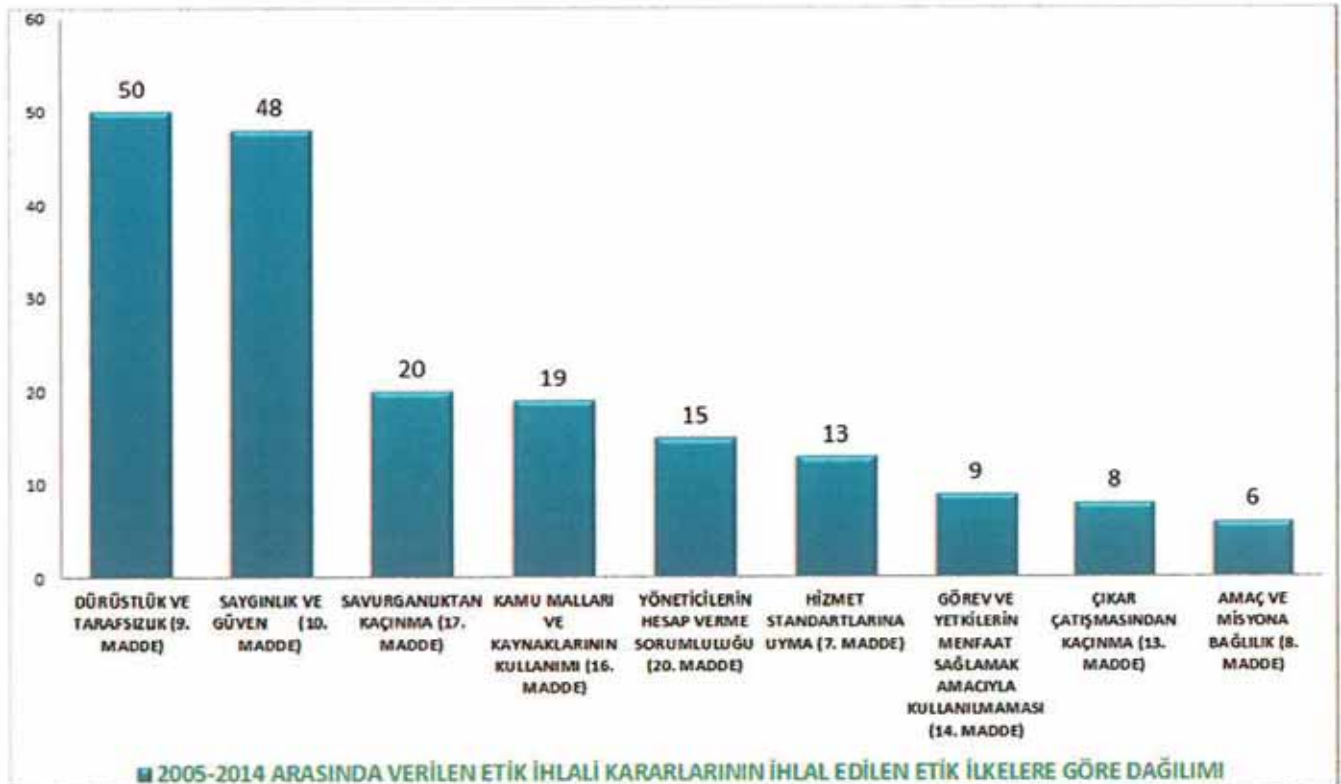
Not: 2005-2014 arasında Kurulca incelemeye alınan başvuruların % 42,8'i hakkında etik ihlal olmadığı kararı verilmiştir.

Grafik 8: 2005-2014 yılları arasında incelemeye alınan ve etik ihlal kararı verilen başvurular

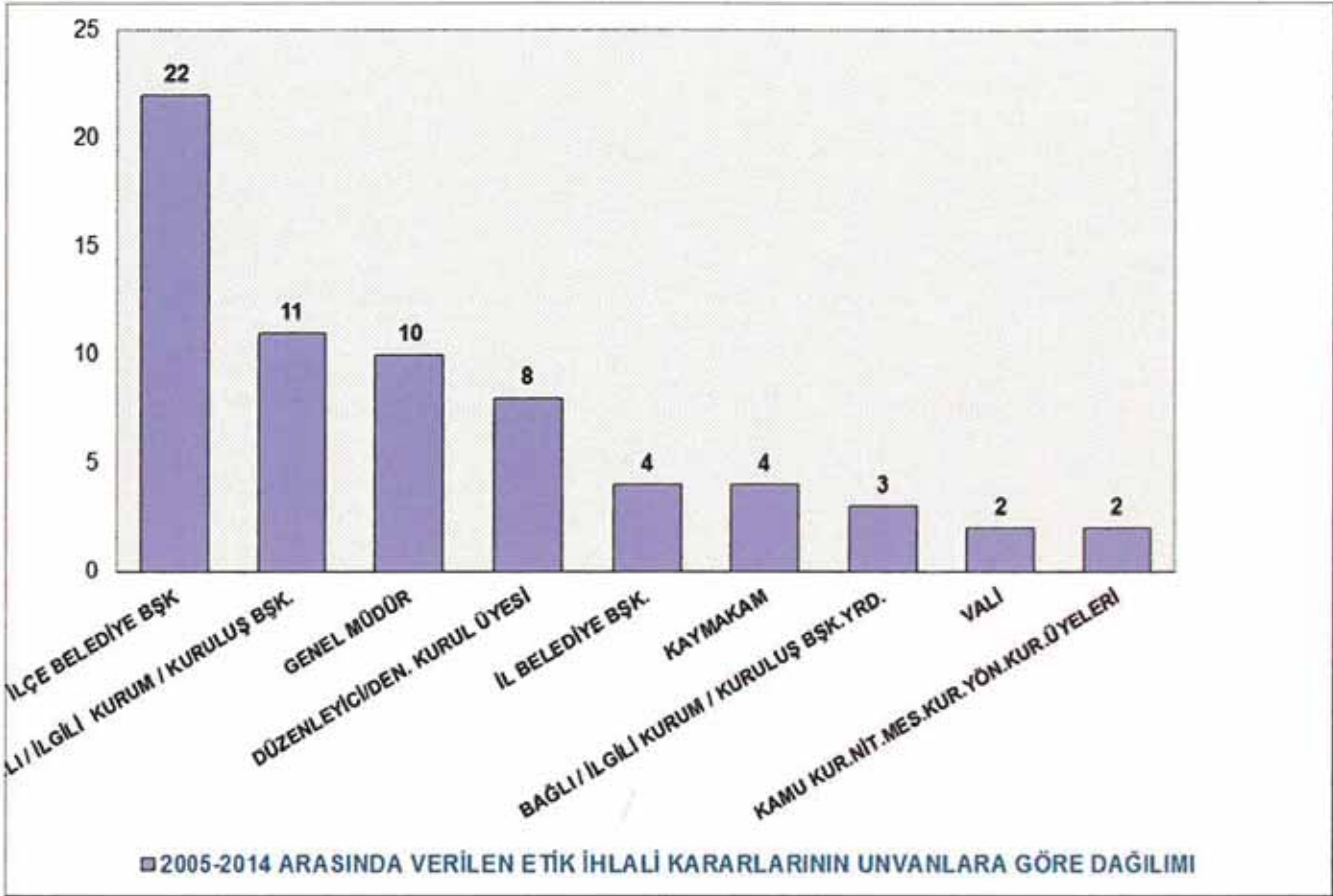
Not: 2005-2014 arasında Kurulca incelemeye alınan başvuruların %15'i hakkında etik ihlal olduğu kararı verilmiştir.

Grafik 9: 2005-2014 yılları arasında Kurul tarafından verilen etik ihlali kararlarının ihlal edilen etik ilkelere göre dağılımı

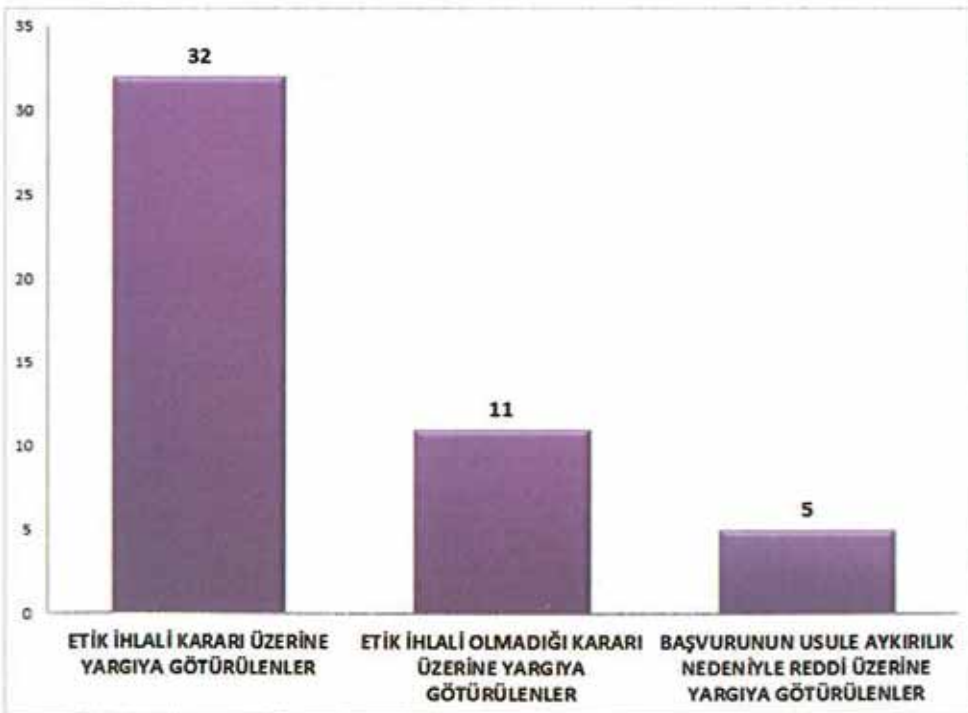
Not: Bu süre içinde Kurul tarafından toplam 71 adet etik ihlali kararı verilmiş olup, bir ihlal kararı birden fazla ilkenin ihlal edildiği tespitiyle alınabilmektedir.

Grafik 10: 2005-2014 yılları arasında Kurul tarafından verilen etik ihlali kararlarının unvanlara göre dağılımı

Not: Bu süre içinde Kurul tarafından toplam 71 adet etik ihlali kararı verilmiştir.

Grafik 11: 2005-2014 yılları arasında verilen Kurul kararlarının iptali istemiyle yargıya götürülenlerin sayısı

Tablo 3:

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULUNA YAPILAN BAŞVURULAR VE YAPILAN İŞLEMLER (2005-2014)											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
TOPLAM BAŞVURU SAYISI	78	47	64	114	115	311	305	243	326	218	1821
USULE AYKIRILIK NEDENİYLE REDDEDİLEN BAŞVURU SAYISI	64	31	44	50	12	176	247	198	236	179	1237
İNCELEMeye ALINAN BAŞVURU SAYISI	14	16	14	11	39	109	75	64	83	44	469
İNCELEMeye ALINAN BAŞVURULARDAN ETİK İHLAL KARARI VERİLENLER	0	0	0	1	6	30	9	10	9	6	71
İNCELEMeye ALINAN BAŞVURULARDAN ETİK İHLAL KARARI VERİLMEYENLER	1	5	6	6	20	36	40	25	34	28	201
İNCELEMeye ALINAN ANCAK YARGIYA İNTİKAL ETMESİ NEDENİYLE İNCELEMESİ DURDURULANLAR	13	11	8	4	13	43	26	29	40	10	197

C. ETİK KÜLTÜRÜN GELİŞTİRİLMESİ VE YAYGINLAŞTIRILMASI FAALİYETLERİ

Kurulumuzca, etik kültürün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla kurum ve kuruluşlar, meslek kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde temel eğitim, hizmet içi eğitim, kongre, sempozyum, panel, konferans, seminer gibi bir çok etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinliklerle, etik konusunda bilgi birikimine katkıda bulunmak ve etik bilinç ve farkındalık yaratmak amaçlanmıştır.

1. Temel ve Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Kurumlarda ve toplumda etik kültürün geliştirilmesinde, örgün eğitimin ve iş hayatında da hizmet içi eğitimlerin önemli rolü bulunmaktadır. Eğitimin temel işlevi, kişiler için bilgi ve beceriyi geliştirmek kadar karakter ve değerler eğitimi gerçekleştirmektir. Bugün ülkeler bakımından rekabet avantajı sağlayan temel unsurların başında, insan kaynaklarını geliştirmek ve bu kaynaklardan maksimum düzeyde yararlanmak gelmektedir. Etik değerlerin yayılması ve yerleşmesinde gerekli olan kurumlar arası işbirliğinin yanı sıra, her kurumu kapsayan etik eğitimler de son derece önem arz etmektedir. Toplum ayakta tutan ve kurumları geliştiren etik değerleri yerleştirme ve geliştirme konusunda Kurulumuza önemli görevler düşmektedir.

Adalet, dürüstlük, şeffaflık, tarafsızlık, insan haklarına saygı, kamu yararını gözetme, eşitlik, sorumluluk, hesap verebilirlik, nezaket gibi etik değerlerin yozlaşması halinde sağlıklı bir toplum ve devlet hayatından söz edilemez.

Kurulumuz, etik eğitimcileriyle hizmet içi eğitim sürecinde Türkiye'nin dört bir yanında etik açıdan farkındalık eğitimlerine devam etmekte ve bu konuda kurumların taleplerine cevap vermektedir. Kurulumuz kuruluşundan bugüne kadar Kanunla kendisine verilen görevleri gereği veya gerçekleştirilen projeler kapsamında pekçok eğitim faaliyeti gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan etik konulu eğitimlere katkı sağlanarak, temel ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinde kamu yönetiminde etik ilke ve kurallar ile etik davranış ilkelerine aykırılık iddiasıyla yapılacak başvurulara ilişkin usul hakkında sunumlar yapılmaktadır. Kurulumuz tarafından 2008 yılından beri sistematik biçimde gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4:

ETİK ALANINDA KAMU KURUMLARINA VERİLEN EĞİTİM MİKTARI (KİŞİ / GÜN)							
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
1290 kişi 12 gün	7015 kişi 51 gün	8062 kişi 79 gün	6294 kişi 55 gün	4259 kişi 48 gün	2665 kişi 51 gün	3665 kişi 44 gün	33250 kişi 340 gün

Tablo 5:

KURULUMUZ TARAFINDAN ETİK EĞİTİMİ VERİLEN KURUMLAR VE PERSONEL SAYISI						
	BAKANLIKLAR	BAĞLI/İLGİLİ/İLİŞKİLİ KURULUŞLAR	VALİLİK/ KAYMAKAM LIKLAR	İL / İLÇE BELEDİ-YELERİ	DİĞER KamuKur.Nit. Mes.Kur, Üniversiteler, Liseler	TOPLAM
2008	500	475	100	65	150	1290
2009	1415	1352	1000	2150	1098	7015
2010	160	4127	2081	410	1284	8062
2011	2780	535	963	733	1283	6294
2012	529	1577	360	1125	668	4259
2013	800	620	80	880	285	2665
2014	1904	891	450	360	60	3665

Kamu Görevlileri Etik Kurulu ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenecek hizmet içi ve diğer eğitim programlarında görev almak üzere Kurulumuzca etik eğitimcileri yetiştirilmiştir. Zira etik komisyonlarının temel görevi olan etik kültürün yerleştirilmesi çalışmalarına katkı sağlaması bakımından da etik eğitimcilerinin yetiştirilmesi ayrı bir önem taşımaktadır.

Tablo 6:

KURULUMUZ TARAFINDAN YETİŞTİRİLEN ETİK EĞİTİCİ SAYISI							
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
25	75	75	17	-	149	-	341 Kişi

Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları ile çeşitli protokoller yapılarak, temel ve hizmet içi eğitim dışında daha kapsamlı eğitim programları düzenlenmektedir. Kurulumuz ile Marmara Belediyeler Birliği arasında 28 Nisan 2011 tarihinde imzalanan Belediyelerde Etik Yönetim konulu eğitim protokolü buna örnek teşkil etmektedir. Protokolün amacı, Marmara Belediyeler Birliğine

üye belediye personeline ve meclis üyelerine etik ilke ve değerlerin farkındalığı konusunda eğitim ve seminer programlarını organize etmektir. Söz konusu protokol çerçevesinde 2011 yılında İstanbul, Sakarya, Bursa, Kocaeli, Balıkesir ve Tekirdağ illerinde toplam 340 belediye personeline etik eğitimi verilmiştir.

Yine İçişleri Bakanlığı ile 2014 yılının Ekim ayından itibaren birlikte yürütülen ve 1 yıl sürmesi öngörülen Etik Liderlik Seminerleri bu kapsamda verilebilecek örneklerden bir diğeridir. Erzurum, Bursa ve İzmir’de bu seminerler düzenlenmiş olup, 2015 yılında da kalan 10 il ve çevre illerden katılacak Kaymakam ve İlçe Belediye Başkanlarına Etik Liderlik Seminerleri verilecektir.

2. Kongre, Konferans, Panel ve Sempozyumlar

a. Kültürümüzde Etik Davranışlar Paneli

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığıyla birlikte, RTÜK, TRT, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Ankara Üniversitesinden katılımcılarla “Kültürümüzde Etik Davranışlar” konulu bir panel düzenlenmiştir. TOBB’un ev sahipliğinde yapılan panele, kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri ile konuyla ilgili kamu görevlileri ve akademisyenler katılmıştır. Panelde yapılan sunumlar daha sonra, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı yayın organı olan ERDEM dergisinde yayımlanmıştır.

b. Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu

Etik konusunun bilimsel düzeyde tartışılması, incelenmesi ve etik literatürünün oluşmasına katkı amacıyla çeşitli bilimsel etkinlikler içinde yer alınmıştır.

Sakarya Üniversitesi ile işbirliği yapılarak 18-19 Kasım 2005 tarihinde Siyasette ve Yönetimde Etik başlığıyla, Etik ve Hukuk, Etik ve Siyaset, Etik ve Vatandaşlık, Yönetimsel ve Siyasal Yozlaşma, Kötü Yönetim, Kamu Görevlilerinin Sorumluluğu, Siyasetin Finansmanı, Etik Davranış İlkeleri ve Standartları, Etik Kurulları, Etik Kültürü, Etiğe Dayalı Karar Verme, Etik Eğitimi konularının yer verildiği bir sempozyum gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumda Etiğe İlişkin Teorik Tartışmalar, Meslek Etiği, Kötü Yönetim ve Çözüm Önerileri, Etik ve Çeşitli Sorunlar, Kamu Yönetimi ve Etik, Yerel Yönetimler ve Etik, Siyaset ve Etik başlıklı oturumlar düzenlenmiş ve 32 tebliğin yer aldığı sempozyum kitabı TÜBİTAK’ın katkılarıyla bastırılmıştır.

c. Yönetimde Etik Paneli

21/10/2005 tarihinde, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerine yönelik olarak, TOBB’un ev sahipliğinde Kurul Üyesi Prof.Dr.Bilal Eryılmaz’ın Başkanlığında ODTÜ Felsefe Bölümünden Prof.Dr. Ahmet İnam, Bilkent İşletme Fakültesinden Prof.Dr. Ümit Berkman ve ODTÜ İİBF İşletme Bölümünden Doç.Dr. Semra Aşçıgil’in katılımıyla Yönetimde Etik konulu bir panel düzenlenmiştir. Panelde, yönetim etiği ve kurumlarda uygulanmasıyla ilgili konular tartışılmış ve öneriler değerlendirilmiştir.

d. İş Etiği Sunum Yarışması

Kamu Görevlileri Etik Kurulu ve ODTÜ Meslek ve İş Etiği Topluluğu işbirliğiyle 11-12 Mayıs 2006 tarihlerinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde İş Etiği Sunum Yarışması düzenlenmiştir.

Yarışmaya katılan öğrenciler 3 ile 5 kişilik gruplar oluşturarak iş etiği konusunda hazırladıkları raporu sunmuşlardır. Lisans / yüksek lisans öğrencileri, yayımlanmış etik sorunlar veya kendi yaptıkları araştırma ve yayınlar konusunda sunum yapmış, ardından 11 üniversiteden takımların yer aldığı yarışmada katılımcılara çeşitli ödüller verilmiştir.

e. Kamuda Etik Liderlik ve Değişim Yönetimi Konferansı

4 Nisan 2006 tarihinde ABD eski Ulusal Performans Değerlendirme Direktörü Bob Stone'un katılımıyla Kamuda Etik Liderlik ve Değişim Yönetimi konulu bir konferans düzenlenmiştir. TOBB'da düzenlenen bu konferansta Bob Stone, etik liderliğin önemi ve değişim yönetimindeki rolü üzerine bilgi ve deneyimlerini aktarmıştır.

f. II. Ulusal Uygulamalı Etik Kongresi

Kamu Görevlileri Etik Kurulu ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Felsefe Bölümü işbirliğiyle 18-20 Ekim 2006 tarihlerinde etik sorunların çok geniş katılımlı bir tartışma ortamında gündeme getirilmesini ve ülkemizin etik kültürüne, birikimine önemli bir katkıda bulunulması amacıyla Ankara'da uluslararası katılımlı II. Ulusal Uygulamalı Etik Kongresi düzenlenmiştir.

Kongrede İngiltere, Portekiz, Romanya ve Slovenya'dan gelen katılımcılar "Kamu Etiği Yönetimi ve Yozlaşmanın Önlenmesi: Deneyimlerin Paylaşılması" konulu oturumda ülkelerinin deneyimlerini aktarmışlardır. Ayrıca, Medya Etiği konusunda uluslararası katılımcıların (Prof.Jane Kirtley- Minnesota Üni. ve Prof.Carlin Romano-Pennsylvania Üni.) yaptığı açış konuşmalarından sonra Prof.Dr. Ahmet İnam'ın oturum başkanlığını yaptığı Uluç Gürkan, Ali Bayramoğlu ve Bilal Çetin'in katılımıyla Medya Etiği konulu bir panel düzenlenmiştir.

Kongrede, Kamu Yönetiminde Etik, İş Etiği, Sivil Toplum Kuruluşları ve İnsan Hakları, İfade Özgürlüğü, Kişisel Özgürlük, Demokratik Toplum, Tıp Etiği ve Biyoetik, Çevre Etiği, Bilim ve Teknoloji Etiği ve Medya Etiği gibi alanlarda toplam 105 bildiri sunulmuştur.

Etik konusunda bilgi birikimine katkı sağlamak amacıyla, Kongrede sunulan tebliğlerin yer aldığı Bildiriler Kitabı Kurulumuzca bastırılmış ve ilgili kişi ve kurumlara dağıtılmıştır.

g. BİMER (Başbakanlık İletişim Merkezi) Konferansı

Kamu kurum ve kuruluşlarına yapılacak şikayet, istek ve yakınmalara ilişkin başvuruları bir elde toplayan BİMER Projesi kapsamında, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile 81 ilin vali yardımcısı ve ilgili görevlilerinin katılımıyla düzenlenen toplantıda, etik mevzuatı ve etik davranış ilkelerinin ihlali iddiasıyla yapılacak başvurulara ilişkin usul ve esaslar hakkında bilgiler sunulmuştur.

h. Kamu Görevlileri Etik Semineri

18-25 Mayıs 2007 tarihlerinde TODAİE’de, bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerine yönelik olarak Kamu Görevlileri Etik Semineri düzenlenmiştir. Prof.Dr. Kenan Gürsoy, Prof.Dr.Feyzi Uluğ ve Doç.Dr.Semra Aşçıgil’in sunuş yaptığı seminerde, katılımcılarda, kamu etiğine yönelik kavramsal derinlik ve genel bakış açısı oluşturmak, kamu etiği konusundaki var olan durumu değerlendirerek geleceğe yönelik uygulama stratejileri konusunda açılım sağlamak, kamu etiğine ilişkin deneyimlerin paylaşılmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Etik Haftası çerçevesinde, 25-26 Mayıs 2009 tarihlerinde de TODAİE’de Kamu Etiği Sempozyumu düzenlenmiştir.

i.Yolsuzlukla Mücadele ve Yolsuzluğu Önleme Konferansı

9-10 Haziran 2009 tarihlerinde Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ile Avrupa Birliği Komisyonu tarafından düzenlenen konferansa Kurulumuz uzmanları katılmıştır.

18 Eylül tarihinde ise Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinde ilgili tarafların katılımları ile gerçekleştirilen Siyasi Kriterler Sektörü İzleme Alt Komitesi Toplantısına iştirak edilmiştir.

j.Etik Liderlik Programları

Etik bilincin artırılması, etik ilkelerin benimsenmesinin sağlanması ile etik davranış ilkelerinin uygulanmasını desteklemeye yönelik olarak tasarlanan faaliyet ve materyalleri içeren Etik Liderlik Programı çerçevesinde 8-27 Ocak 2009 tarihleri arasında Ambassade Otel’de, Ankara’da bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının etik komisyon başkanlarına 1 gün, üyelerine ise 2 gün olmak üzere 13 adet Etik Liderlik Semineri düzenlenmiştir. Yine 17-20 Mart 2009 tarihleri arasında Ambassade Otel’de kamu kurumlarının strateji, personel, denetim ve eğitim birimleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine yönelik Etik Liderlik Semineri düzenlenmiştir. Etik Liderlik Programı’nın genel amacı, kamu görevlilerinin, görev ve sorumluluklarını yerine getirirken etik davranış ilkeleri doğrultusunda hareket edebilmelerini sağlamaktır.

Bu seminerlerin devamı niteliğinde ilki 12-15 Mayıs 2009 tarihinde İstanbul’da olmak üzere 2009 yılı içerisinde Samsun, Van, Erzurum, Trabzon, Kayseri, Diyarbakır, Antalya, İzmir ve Gaziantep’te bölgesel Etik Liderlik Seminerleri gerçekleştirilmiştir.

Seminerlere bölge illerindeki kamu kurumlarının Etik Komisyonu başkanlığını veya üyeliğini yürüten vali yardımcıları, il özel idaresi genel sekreterleri, belediye başkan yardımcıları ve ayrıca il sağlık, emniyet ve milli eğitim müdürleri katılmış; söz konusu idareciler kamu etiği ve etik davranış ilkeleri hakkında bilgilendirilmiştir. Bölgesel Etik Liderlik Seminerlerinin tümü Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Kurulun daveti üzerine, etik konusunda çalışmaları bulunan Amerikalı yazar Bob Stone 22 Mart 2011 tarihinde Başbakanlık Yeni Bina Konferans Salonu'nda Etik Liderliğin ABC'si konulu bir seminer vermiştir. Amerikan kamu reformu çalışmalarında aktif olarak görev alan, etik ve etik liderlik üzerine çalışmalar yapan yazar, Etik Liderliğin ABC'si adlı kitabı ile aynı isimli seminerde günlük ve kamusal hayatta ortaya çıkan bazı zorluklara rağmen kişilerin etik davranmasının gerekliliğini ve bunun vicdani bir yükümlülük olduğunu vurgulamıştır.

k. Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi Başlangıç Dönemi Çalıştayı

Projenin içeriğinin ve uygulama sürecinin bütün tarafların katılımları ve katkıları ile geliştirilmesi ve proje çalışma planına yansıtılması amacıyla 21, 23, 24 Ocak 2008 tarihlerinde Ankara Dedeman Otel'de Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hayati Yazıcı'nın açılış konuşmasını yaptığı, Prof.Dr.Bilal Eryılmaz'ın yönettiği 4 adet çalışma toplantısı düzenlenmiştir. Kurulumuz ile Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi temsilcilerinin yanı sıra kamu kurumlarının üst düzey yöneticileri, yerel yöneticiler, etik komisyonları, akademisyenler, ilgili sivil toplum kuruluşları ve basın kuruluşlarının yöneticilerinden oluşan toplam 119 katılımcı çalıştaylara iştirak etmiş olup, söz konusu çalıştaylarda "Kamu Yönetiminde Etik ve Yolsuzlukla Mücadele Konularında Temel Sorun Alanları ve Çözüm Önerileri" konusu merkezi yönetimin rolü, taşra yönetimi ve yerel yönetimin rolü, sivil toplumun rolü alt başlıklarında ele alınmıştır. Ayrıca ortaya konulan ve üzerinde mutabık kalınan hususlar Proje Çalışma Planına yansıtılmıştır.

l. Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etik Kültürün Geliştirilmesi Uluslararası Konferansı

Proje başlangıç dönemi çalıştaylarında ortaya konulan hususlarla birlikte proje başlangıç aşamasının sonunda nihai bir değerlendirme yapmak amacıyla 7 Şubat 2008 tarihinde bir Proje Başlangıç Konferansı düzenlenmiştir. Dönemin başbakanı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın açılış konuşmasını yaptığı uluslararası konferansa kamu kurum ve kuruluşları ile Avrupa Konseyi temsilcileri ve yerli/yabancı uzman ve akademisyenler katılmışlardır.

Proje kapanış konferansı ise Devlet Bakanı Sayın Cevdet Yılmaz'ın katılımları ile 25 Kasım 2009 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

m. Mülki İdare Amirleri ve İlçe Belediye Başkanlarına Yönelik Etik Liderlik Seminerleri

Kurulumuz ve İçişleri Bakanlığının birlikte yürüttükleri Etik Liderlik Seminerleri Ekim 2014'te başlamış olup, ilk üç seminer Erzurum, Bursa ve İzmir'de düzenlenmiştir.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı Prof.Dr. Sedat Murat'ın konuşmacı olarak katıldığı seminerlerin süresi 1 yıl olarak planlanmıştır. Bu süre içinde 13 pilot il ve çevre illerden katılacak Kaymakam ve İlçe Belediye Başkanlarına yönelik olarak seminerler düzenlenecektir.

n. Etik Kültürün Geliştirilmesinde Kamu Yönetimi-Özel Sektör İşbirliği ve Etik Platformunun Oluşturulması

2010 ve 2011 yılının Etik Haftası etkinlikleri kapsamında 25 Mayıs tarihlerinde Sayıştay Başkanlığı Konferans Salonunda, Kurulumuz tarafından Etik Kültürün Geliştirilmesinde Kamu Yönetimi-Özel Sektör İşbirliği konulu Sempozyum düzenlenmiştir. Kamu Etiği ve İş Etiği olmak üzere iki oturumdan oluşan sempozyum, TEPAV ve TOBB'un katkılarıyla düzenlenmiştir. Sempozyuma, etik komisyon başkanları ve üyeleri, etik eğitimcileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve akademisyenler katılmıştır.

Kurulumuzca yürütülen Kamu Sektöründe Etiğin Güçlendirilmesi Projesi çerçevesinde, etik dışı sorun alanlarını Kamu Görevlileri Etik Kurulu öncülüğünde tartışmak ve çözüm önerilerinde bulunmak amacıyla, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının üye olduğu Etik Platformu oluşturulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Etik Platformun ilk toplantısı 26/3/2012 tarihinde yapılmıştır. 2013 yılında söz konusu platforma Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Kamu İhale Kurumu ile Emniyet Genel Müdürlüğü dahil olmak üzere 11 kamu kurumu üye olmuştur. Platformun sivil toplum kuruluşlarına yönelik bilgilendirme toplantısı 28/2/2014 tarihinde İstanbul'da yapılmıştır. Platform hakkında bir diğer bilgilendirme toplantısı 12/6/2014 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıya, Platforma üye 11 kamu kurumunun yanı sıra etik ve yolsuzluk konusunda çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları da katılmış ve Platforma üye olma konusunda mutabakata varmışlardır.

Daha önce sadece kamu kurum ve kuruluşlarının katılımı ile gerçekleşen Platform toplantısı 2014 yılından itibaren STK'ların da katılımı ile daha geniş bir yapıya kavuşmuştur. Platform üyeleri bir niyet beyanı imzalayarak Platformun amaçları hakkında mutabakat sağlamışlardır.

o. 25-31 Mayıs Etik Haftası Etkinlikleri

Milli Eğitim Bakanlığıyla yapılan görüşmeler neticesinde, 5176 sayılı Kanunun TBMM'nde kabul edildiği tarih olan 25 Mayıs günü okullarda 2006 yılından itibaren Etik Günü ilan edilmiştir. 2008 yılından bu yana ise kamu kurum ve kuruluşlarında, toplumda ve özel sektörde etik farkındalığı artırmak ve etik konularla ilgili etkinlikler düzenlemek amacıyla 25-31 Mayıs arasındaki tarihler Kurulumuz tarafından Etik Haftası olarak belirlenmiş ve etkinlikler düzenlenmesi amacıyla kurum ve kuruluşlar bilgilendirilmiştir.

25-31 Mayıs 2008 Etik Haftası çerçevesinde, 27 Mayıs 2008 tarihinde, açılış konuşmasını Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı sayın Hayati YAZICI'nın yapmış olduğu Etik İlkelerle İlişkin Uluslararası Standartlar Konferansı düzenlenmiştir. İller Bankası Sosyal Tesislerinde düzenlenen Konferansa, akademisyenler, kamu kurum ve kuruluşları, etik komisyonları, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcileri katılmışlardır.

Yabancı uzmanların da konuşmacı olarak katıldığı konferansta İngiltere, Finlandiya, Letonya ve diğer Avrupa Birliği ülkelerinin etik düzenlemelerine ve ilgili mekanizmalara ilişkin bilgiler ve deneyimler sunulmuş ayrıca; Birleşmiş Milletlerin rolü ve BM'nin kendi iç bünyesinde uygulanmakta olan etik düzenlemeler ve uygulamalar ele alınmıştır.

27 Mayıs 2009 tarihinde II.Ulusal Etik Haftası için Ankara Sheraton Hotel'de "Kamuda ve Toplumda Etik Algısı" konulu bir konferans düzenlenmiştir. Konferansın ilk bölümünde, AB Mali İşbirliği 2006 yılı programı kapsamında kabul edilen ve Avrupa Konseyi ile birlikte yürütülen Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi danışmanı Prof.Dr.Alan Doigh, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkan Yardımcısı Tibor Varadi, Kurul Başkanı Prof.Dr. Bilal Eryılmaz ve Devlet Bakanı Prof.Dr. Mehmet Aydın kamuda etik algısı konusunda konuşmalar yapmışlardır.

Konferansın ikinci bölümünde proje kapsamında yürütülen akademik çalışmalardan sonuçlanmış bulunan Kamu Yönetiminde Çıkar Çatışması, Kolluk Hizmetleri ve Etik, Tapu Hizmetleri ve Etik ve Yerel Yönetimlerde İmar Uygulamaları ve Etik konularındaki dört akademik araştırmanın sonuçları araştırmayı yürüten akademisyenler tarafından ayrı salonlarda ilgili katılımcılara paralel oturumlar şeklinde sunulmuştur.

2010 ve 2011 yılının Etik Haftası etkinlikleri kapsamında ise yukarıda değinildiği gibi Sayıştay Başkanlığı Konferans Salonunda, Kurulumuz tarafından Etik Kültürün Geliştirilmesinde Kamu Yönetimi-Özel Sektör İşbirliği konulu Sempozyumlar düzenlenmiştir.

Yine Etik Haftası kapsamında Kurulumuz, Avrupa Konseyi'nin mali katkısıyla 25 Mayıs 2012'de Ankara Dedeman Otel'de "Etik Kültürün Geliştirilmesinde Eğitimin Rolü" konulu tam gün süren bir konferans organize etmiştir.

Konferansın açılış konuşmalarını Kurul Başkanı Prof.Dr. Bilal Eryılmaz yapmıştır. Milli Eğitim Bakanı Sayın Ömer Dinçer ise konuşmasında etik kavramının insanlık tarihinde eski bir olgu olduğunu ifade etmiş, bireysel ve toplumsal değerlerin temelini oluşturan etik ilke ve değerlerin öneminin aynı zamanda demokrasiyi, hukuk devletini, ekonomik gelişmeyi, sosyal dokuyu da güçlendirdiğini belirtmiştir. Avrupa Konseyinin Projelerden sorumlu Ankara Ofisi yetkilisi Adrian Butler ise konuşmasında etik davranışların güçlendirilmesinin sosyal ve ekonomik kalkınmadaki önemine değinmiş, etik ilkelerin erken yaştan itibaren bireylere kazandırılması gerektiğini ifade etmiştir.

2013 yılı Etik Haftasında Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı Prof.Dr. Sedat Murat başkanlığında Kurul üyelerimiz ve personelinin de katıldığı toplantıda basın mensupları Kurulumuzun çalışmaları hakkında bilgilendirilmiştir. Etik Haftası etkinlikleri kapsamında Kurulumuz etik eğitimcileri tarafından eğitimler de verilmiştir.

Avrupa Konseyi ile ortaklaşa yürütülen Türkiye’de Kamu Sektöründe Etiğin Güçlendirilmesi konulu Avrupa Birliği Projesinin Kapanış Konferansı 28 Mayıs 2014’de gerçekleştirilmiştir. Etik haftasında yapılan konferansın açılış konuşmalarını sırasıyla; Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı Sayın Prof.Dr. Sedat Murat, Avrupa Konseyi Suçla Mücadele Dairesi Başkanı Sayın İvan Koedjikov, AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Sayın Stefano Manservisi ve Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan yapmıştır.

p. Etik Kültürün Geliştirilmesi ve Şeffaflık Paneli

Kamu Görevlileri Etik Kurulu ve Şeffaflık Derneği işbirliği ile 22 Eylül 2011 tarihinde Kalkınma Bakanlığı Toplantı Salonu’nda Etik Kültürün Geliştirilmesi ve Şeffaflık Paneli düzenlenmiştir.

Söz konusu Panelde açılış konuşmasını yapan Prof.Dr. Bilal Eryılmaz, etik ilkelerin; yöneticileri, kişileri ve kurumları özgürleştirip, karar ve eylemlerinde tutarlı olmalarını sağladığını belirtmiştir. Ayrıca etik çalışmaların başarılı olmasının, iyi düzenlenmiş bir etik organizasyonun oluşturulması, etik davranış ilkelerinin mevcudiyeti ve geliştirilmesi, yöneticilerin kurum personeline etik liderlik etmeleri, etik eğitimi çalışmalarının yapılması ve personel politikaları oluşturulması, etik dışılıkların ortaya çıkarılması ve modern uygulamalar örnek alınarak yaptırımlara bağlanması ve bu çalışmaların sivil toplum, özel sektör ve kamu kesimi arasında oluşturulacak etkin işbirliği ile gerçekleştirilebileceğini ifade etmiştir.

r. Denetim Birimleri ile İşbirliği Toplantısı

Kamu kurum ve kuruluşlarımızın denetim birimleri, yürüttükleri denetim ve rehberlik hizmetleri dolayısıyla etik kültürün geliştirilmesi ve yolsuzluğun önlenmesinde önemli bir role, birikim ve deneyime sahiptirler. Kamu hizmetlerinin etik davranış ilkelerine uygun olarak yürütülmesinde Kurulumuz ile denetim birimleri arasında etkili bir işbirliğinin sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, olası işbirliği imkânlarını görüşmek ve deneyim paylaşımında bulunmak üzere 24 Kasım 2011 tarihinde bir istişare toplantısı yapılmıştır. Söz konusu toplantıda Prof.Dr. Bilal Eryılmaz tarafından yasal-etik ayırımı ve etik sorun alanları üzerinde durularak, Kurul’un rehberlik ve denetim birimleri ile işbirliği yapmasının etik kültürün geliştirilmesine katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

s. Kampanya Eğitimi

Etik ilke ve değerlerin farkındalığını sağlamak ve etik kültürü yerleştirmek amacıyla, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarındaki etik komisyonu başkan ve üyelerine etik alanında kampanya yapma konusunda 28/1/2014 tarihinde Ankara’da eğitim verilmiştir.

t. Medya ile İşbirliği Toplantısı

Toplumda etik kültürü yerleştirmek, güçlendirmek ve farkındalık yaratmak amacıyla 17/2/2014 tarihinde Ankara Limak Ambassador Otel’de Medya ile İşbirliği toplantısı gerçekleştirilmiştir.

3. Yasama ve Yargı Etiği Çalışmaları

Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi çerçevesinde, TBMM tarafından yürütülmekte olan Siyasi Etik Çalışmaları ile Proje çalışmaları arasında işbirliğinin sağlanması, bu alanda uluslararası kuruluşların birikimlerinin paylaşılması amacıyla 16/2/2009 tarihinde TBMM Anayasa Komisyonu Toplantı Salonunda Komisyon Başkanı Prof.Dr. Burhan Kuzu yönetiminde, Nevzat Pakdil’in, Anayasa, Adalet ve AB Uyum Komisyonları ile Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Grubundan milletvekillerinin, yasama etiği alanında çalışmaları olan Doç.Dr. Ömer Faruk Gençkaya’nın, BM ve Dünya Bankasında konuyla ilgili çalışmalar yürütmekte olan Stuart Gilman ve Yolsuzluğa Karşı Parlamenterler Global Organizasyonu (GOPAC) Başkanı John Williams’ın katılımları ile Yasama Etiği Çalışma Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Aynı Proje çerçevesinde 17/2/2009 tarihinde Yargı Etiği Çalışma Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Yuvarlak masa formatında gerçekleştirilen bu çalışma toplantılarını takiben, 18 Şubat 2009’da Ankara Sheraton Otel’de Yasama ve Yargı Etiği Alanındaki Gelişmeler Uluslararası Konferansı düzenlenmiştir. Konferansa, Sayın Mehmet Ali Şahin, Sayın Nevzat Pakdil ve Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı Sayın Marc Pierini de katılmışlardır.

Adliye Yönetimi Destek Projesi kapsamında 10–12 Haziran 2009 tarihleri arasında İstanbul Taksim Greenpark Hotel’de, 17 Haziran 2009 tarihinde ise Ankara Bilkent Hotel’de Adliyelerde Basın Sözcülüğü ve Adliye Müdürlüğü konulu toplantılar düzenlenmiş, Kurulumuzda görevli Adalet Başmüfettişi Selami Candemir tarafından, Projede görevli yerli ve yabancı temsilciler ile seçili 5 pilot adliyeden gelen 21 personele Hakim-Savcı Meslek Etiği Kuralları ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri konulu sunum yapılmıştır.

4. Akademik Araştırmalar

Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi kapsamında, yolsuzluğun önlenmesi ve etik kültürün geliştirilmesi hususunda sorun alanları ve çözüm önerilerine ilişkin 10 adet akademik araştırma çalışması tamamlanarak yayımlanmıştır. Araştırmaların hangi alanlarda ve hangi

yöntemlerle yaptırılacağı 14/3/2008 tarihinde Kurul üyeleri ve ilgili kurumların etik komisyonu üyelerinin katılımları ile düzenlenen bir toplantıda kararlaştırılmış; başvurular ise Kurulumuz, Avrupa Konseyi ve ilgili kamu kurumları temsilcilerinin katılımı ile 25/7/2008 tarihinde düzenlenen toplantıda değerlendirilmiştir.

Kamu Yönetiminde Çıkar Çatışması, Kolluk Hizmetleri ve Etik, Yerel Yönetimlerde İmar Uygulamaları ve Etik ve Tapu Hizmetleri ve Etik konulu ilk dört akademik araştırma, 27/5/2009 tarihinde Devlet Bakanı Prof. Dr. Sayın Mehmet Aydın'ın da katılımlarıyla gerçekleştirilen konferansta ilgili taraflarla değerlendirilmiş ve kamuoyuyla paylaşılmıştır. Konferans, Ankara'daki kamu kurumlarının etik komisyonu başkan ve üyeleri ile etik eğitimcilerinin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile medya ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin ve akademisyenlerin katılımları ile gerçekleştirilmiştir.

Sağlık Hizmetleri ve Etik, Kamu İhaleleri ve Etik, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ve İş Etiği, Gümrük Hizmetleri ve Etik, Kayıtdışılık ve Etik ve Toplumda Etik Kültürü ve Arka Planı (İlk ve Orta Öğretim Kurumlarının Rolü), Medyanın Rolü, Sivil Toplumun Rolü-konulu ikinci grup akademik araştırma ise 8/10/2009 tarihinde Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç'ın da katılımlarıyla gerçekleştirilen konferansta, ilgili taraflarla değerlendirilmiş ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Rapor haline getirilen söz konusu araştırmaların güncellenmesi 2014 yılının ilk üç ayında akademisyen Yrd. Doç. Dr. Savaş Zafer Şahin'in katkıları ile gerçekleştirilmiştir.

20-31 Ocak ve 24-25-26-27 Şubat 2014 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen toplantılarda akademik çalışmalar sonucunda oluşturulan eylem planlarının son hali gözden geçirilmiştir. Çalışmaya Kamu İhale Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı katılmıştır.

5. Yasal ve İdari Düzenlemeler

a. 5176 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı

Kurulumuz tarafından gerek etik kültürün geliştirilmesi ve gerekse Kanunla verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi sürecindeki deneyimler ve AB mevzuatına uyum çerçevesinde Kurulun idari ve mali kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla mevzuatımızda bazı değişikliklerin yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, 5176 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasını öngören bir kanun tasarısı taslağı hazırlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir. Hazırlanmış olan taslakta üniversitelerin de kapsam içine alınması, Kurulun bağımsız bir statüye kavuşturulması, yargıya intikal etmiş olan konuların da incelenebilmesi, disiplin kurullarında olan etik inceleme yetkisinin etik komisyonlarına verilmesi yönünde değişiklikler öngörülmüştür.

b. Kamu Personeli Uygulama Genelgesi

26/11/2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2008/1 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Genelgesinde; kamu personelinin görevlerinin yürütülmesinde adalet, dürüstlük, saydamlık, tarafsızlık ve güvenilirlik ilkelerine uyumlarının sağlanması ve niteliğinin yükseltilmesi amacıyla mesleki etik ilkeleri ve yolsuzlukla mücadele konularında Kurumlar tarafından eğitim verilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Böylece, Kurulumuzun bu konudaki talebi karşılanmıştır.

c. Kurumlara Sağlanan Eğitim Dokümanları

Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi kapsamında “Etik Yol: Etik Liderlik Programı Uygulama Kılavuzu” adlı eğitim materyali, kitapçık ve CD haline getirilerek kamu kurumlarına dağıtılmıştır. Kitapçık, kurumlarda etik eğitimi vermek isteyen eğiticiyi; etik karar alma, eğitim verme ve etik literatürü ile ilgili olarak bilgilendirmektedir. Eğitici tarafından verilmesi planlanan eğitimin içeriği, planı, yönetimi, sunumu ve izlenmesi hakkında da genel bilgiler mevcuttur. Kılavuzda kamu görevlilerinin karşılaşılabileceği etik ikilemleri açıklayan bir dizi örnek olay ve senaryolarla birlikte, etikle ilgili kanun ve yönetmeliklerdeki ilkelerin karar alınırken nasıl uygulanacağı konusunda tavsiyeler ve eğitim sırasında doğrudan kullanılacak konuşmacı notları da bulunmaktadır. Kılavuzda eğitimcilerin verdikleri eğitimin ardından kurumlarında etik ilkeleri nasıl pekiştirmeleri gerektiği anlatılmaktadır. Eğitim materyallerine www.etik.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

6. İlke Kararları ve Görüş Bildirme

Kurulumuz, kamu kurum ve kuruluşlarında etik ilkelere uygun bir yönetimi tesis etmek amacıyla, tespit ettiği sorun alanları ile ilgili olarak İlke Kararları alabilmekte ve bu kararları ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmektedir. Aşağıdaki tabloda Kurul tarafından verilen İlke Kararlarının dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 7:

KURUL TARAFINDAN VERİLEN İLKE KARARLARININ DAĞILIMI										
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
0	0	0	2	0	1	2	1	1	6	13

Ayrıca, kurum ve kuruluşların, etik davranış ilkeleri konusunda uygulamada karşılaştıkları sorunlara yönelik olarak Kurulumuz görüş bildirmeye yetkilidir. İlke kararları ve görüş bildirme kapsamında yer alan faaliyetlerimiz aşağıda sunulmaktadır.

a. Sözleşmeli Personel İstihdamına İlişkin İlke Kararı

Kurulumuz, kamu kurum ve kuruluşlarınca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/B maddesine göre istihdam edilmek üzere, herhangi bir duyuru yapılmadan ve sınava ilişkin genel ilkeler belirlenmeden sözleşmeli personel alımı ile ilgili olarak yaptığı incelemelerde, bu uygulamanın Anayasanın fırsat eşitliği, 5176 sayılı Kanunda belirtilen saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikle belirlenen etik davranış ilkeleriyle uyuşmadığı, 657 sayılı Kanunun liyakat ve kariyer ilkelerine uygun olmadığı gibi 4/B maddesinin amacıyla da örtüşmediği ve kamu yönetimine güveni zedeleyecek unsurlar taşıdığını tespit etmiştir.

Ayrıca, sözleşmeli personele ilişkin 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kabul edilen Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda duyuru ve sınav yöntemiyle ilgili herhangi bir düzenleme bulunmadığı görülmüştür.

Sözleşmeli personel istihdamında objektifliğin sağlanması amacıyla sözleşmeli personel alımına ilişkin söz konusu Esaslarda, etik ilkelere uygun bir şekilde sınav biçimi ve konuları ile duyuru yönteminin belirlenmesine ilişkin Kurul değerlendirmesi Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığına iletilmiştir.

Bunun üzerine 28/6/2007 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2007/12251 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda değişiklik yapılmasına karar verilmiştir. Buna göre; kamu kurum ve kuruluşlarınca, ÖSYM Başkanlığı tarafından Kamu Personeli Seçme Sınavı puan sıralaması esas alınmak suretiyle doğrudan yapılacak merkezi yerleştirme, puan sıralaması esas alınmak suretiyle ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak yerleştirme, puan sırasına konulmak kaydıyla alım yapılacak her bir unvan için boş bulunan sözleşmeli personel pozisyonunun beş katına kadar aday arasından ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav başarı sırasına göre yapılacak yerleştirme yöntemlerinden herhangi biri ile 4/B’li sözleşmeli personel istihdam edilmesine karar verilmiştir.

Böylece, sözleşmeli personel istihdamının fırsat eşitliği sağlanarak etik ilkelere uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi konusunda önemli bir adım atılmıştır.

b. Banka Promosyonlarına İlişkin İlke Kararı

Kamu kurum ve kuruluşlarının, memur maaşlarının ödenmesi karşılığında bankalardan aldıkları ayni ve nakdi promosyonların dağıtım ve harcamasının yöneticilerin inisiyatifinde farklı uygulamalarla keyfi bir şekilde yapıldığı, bu promosyonların nasıl ve ne şekilde harcandığının denetlenemediği, herhangi bir usule tabi olmadan bazı kurumlarca alınan nakdin bir kısmının ya da tamamının personele dağıtıldığı veya çeşitli mal ve hizmetlerin alımında kullanıldığı iddiaları üzerine Kurulumuzca konu ile ilgili inceleme yapılmıştır.

Bu inceleme sonucunda, promosyonların rekabet ortamı içerisinde ve şeffaflığa uygun bir şekilde sağlanması, bütçeye gelir olarak kaydının, nereye ve nasıl harcanacağını veya personele dağıtılacaksa bu dağıtımın ne şekilde yapılacağına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ile yapılan sözleşmelerin kamuoyuna/personele açıklanması hususları göz önüne alınarak konuya ilişkin düzenleme yapılması amacıyla Başbakanlığa ve ilgili diğer kurumlara Kurul Kararı iletilmiştir.

Bunun üzerine, Başbakanlık tarafından 20/7/2007 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle, “Banka tarafından verilecek promosyon miktarının tamamının personele dağıtılması, ancak toplam miktarın üçte birinin birimin faaliyetlerini sürdürmesi için gerekli ve zaruri harcamalar, çalışma ortamlarının iyileştirilmesi, işyerlerinde verim ve çalışanların memnuniyeti ile sunulan hizmetlerin kalitesini artırıcı amaçlarla ortak kullanım alanları için sarf edilmesi amacıyla ayrılabilen ve dağıtılacak promosyonların, ilgili banka tarafından personel adına açılan hesaba her personel için eşit tutarlarda aktarılacak suretiyle altı aylık periyotlarla ödenmesi” düzenlenmiştir. Böylece, banka promosyonlarının kullanılmasına ilişkin standartlar oluşturulmuş ve bu konudaki şikayetler giderilmiştir.

c. Hediyelere ilişkin düzenleme

5176 sayılı Kanuna göre Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye yetkilidir. 5176 sayılı Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmeliğin 15 inci maddesinde ise; kamu görevlisinin tarafsızlığını, performansını, kararını veya görevini yapmasını etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan, ekonomik değeri olan ya da olmayan, doğrudan ya da dolaylı olarak kabul edilen her türlü eşya ve menfaat hediye olarak tanımlanarak, kamu görevlilerinin hediye almaması, kamu görevlisine hediye verilmemesi ve görev sebebiyle çıkar sağlanmaması temel ilke olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, kamu görevlilerinin yürüttükleri görevle ilgili bir iş, hizmet veya menfaat ilişkisi olan gerçek veya tüzel kişilerden kendileri, yakınları veya üçüncü kişi veya kuruluşlar için doğrudan doğruya veya aracı eliyle herhangi bir hediye alamayacakları ve menfaat sağlamayacakları hükme bağlanmıştır.

Kanun ve ilgili Yönetmeliğin bu hükümlerine istinaden Kurulumuz tarafından 16 Aralık 2011 tarihinde hediye alma yasağıyla ilgili bir Genelge yayımlanmış, söz konusu Genelge hükümleri 2014/1 sayılı Genelge ile kamu görevlilerine hatırlatılmıştır.

d. Kamu Konutlarına İlişkin İlke Kararı

Kurul, kamu kurum ve kuruluşlarındaki lojman uygulamalarında bazı sorunlar tespit etmiş ve bu konuda bir inceleme yapmıştır. Bu inceleme neticesinde, kurum içi lojman uygulamalarında yaşanan birtakım sıkıntıların giderilmesi ve işlemlerde şeffaflığın sağlanarak etik ilkelere uygun işlemler gerçekleştirilmesi hususunda kamu kurum ve kuruluşlarına bildirimde bulunulmuştur.

e. Hekim-İlaç Firması İlişkileri ve Promosyonlar İlke Kararı

Kamuoyunda sıklıkla tartışılan ve özellikle sağlık sektörü mensuplarının eleştirilmesine, güven ve itibar kaybına yol açan bu konuda uyulacak ilke ve standartlar belirlenmiş ve Sağlık Bakanlığının buna uygun düzenleme yapması istenmiştir. Böylece, kongrelerin bilimsel amacı dışına çıkmaması ve ilaç firmalarınca hekimlere herhangi bir çıkar sağlanmaması amaçlanmıştır.

f. Kurumsal Mesleki Etik İlkeler

Kurulumuz kurumsal ve mesleki etik ilkelerin belirlenmesini teşvik etmektedir. Kurul, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi kurumsal ve mesleki etik davranış ilkelerini belirleme çalışmalarına görüşleriyle katkıda bulunmaktadır. Bu konuda hazırlanmış taslaklar Kurulumuzca incelenmekte ve uygun görülmesi halinde onaylanmaktadır.

Bu amaçla aşağıda belirtilen alanlarda yapılan çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

- Bankacılık Etik İlkeleri
- Kolluk Etik İlkeleri
- Serbest Muhasebeciler, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler.

g. 24 Kasım Öğretmenler Günü ile ilgili 2008/2 Sayılı İlke Kararı

Okullarda öğretilen etik değerlerin uygun pratiklerle bütünleştirilmesi, etik ve etik dışı davranışlar konusunda bir bilinç oluturulması ve dolayısıyla etik kültürün geliştirilmesi, eğitim ve öğretim kurumlarının temel misyonlarındanıdır.

24 Kasım Öğretmenler Günü dolayısıyla özellikle ilköğretim kurumlarında öğretmenlere yönelik olarak bazı hediye uygulamalarının (altın ve benzeri), bu günün anlamını olumsuz yönde etkilediği, öğretmenlik mesleğinin itibarını zedelediği, öğrencilerde etik değerler konusunda şüpheler uyandırdığı, öğrenci-aile ve öğrenci-okul ilişkilerinde etik açıdan olumsuzluklar meydana getirdiği değerlendirilmesiyle Kurul, başta 24 Kasım Öğretmenler Günü olmak üzere, diğer gün ve haftalarda, günün anlamıyla uyumlu ve maddi değeri olmayan sembolik (çiçek ve benzeri) nitelikteki hediyeler dışındaki hediyelerin alınmaması konusunda Yönetmeliğin 15 inci maddesine göre başta mülki amirler olmak üzere öğretmenler kurulu ile her kademedeki yönetici ve personelin gerekli dikkati göstermesine karar vermiştir.

h. Bazı Kurumların İstisari Görüş Taleplerinden Örnekler

Tokat İl Özel İdaresinin, 4857 sayılı İş Kanununa ve sözleşmeli personel statüsüne tâbi olarak çalışan personelin, 5176 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik kapsamında olup olmadığına ilişkin istisari görüş talebine yanıt verilmiştir. Söz konusu yanıtta: “Kamuda; memur, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçi olarak istihdam edilen tüm kamu görevlilerinin kapsam içerisinde olduğu” belirtilmiştir.

Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün “etik kurallara aykırı davranıldığı” iddiasıyla tüzel kişi tarafından etik komisyonuna başvuruda bulunulup bulunulamayacağı” hususundaki istişari görüş talebine ise özetle; 5176 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında başvuruların, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiyede ikâmet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabileceği hükmüne istinaden etik kurallara aykırı davranıldığı iddiasıyla ancak gerçek kişiler başvuruda bulunulabileceği, aynı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca etik kurallara aykırı davranıldığı iddiasıyla genel müdür veya eşiti seviyesindeki kamu görevlileri dışındaki görevliler için yapılacak başvuruların ancak yetkili disiplin kurullarına yapılabileceği şeklinde görüş bildirilmiştir.

Kurulumuza yapılan bir başvuru çerçevesinde; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapmakta olan başkan, yönetim kurulu üyeleri ve genel sekreter ile diğer kamu görevlilerinin de Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesini imzalamakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Türkiye Tüketicileri Koruma ve Eğitim Vakfı Başkanlığının hazırlamış olduğu “Tüketici Hakları Rehberi”nde Kamu Görevlileri Etik Kuruluna yapılabilecek başvurulara ilişkin de bilgilendirmenin konulması hususunda mutabakat sağlanmıştır.

Yine Kurulumuza yapılan bir başvuru çerçevesinde; Hasta Başvuruları, Poliklinik ve Hizmet Faaliyetleri konulu 2006/113 sayılı Sağlık Bakanlığı Genelgesinin, sağlık hizmetlerinden yararlanmada hâkimler ve savcılar ile sağlık personeline öncelik tanınabileceğine ilişkin hükmünün, kamu hizmetlerinden yararlanmada eşitliğe aykırı olduğu, tedavi bakımından hizmet sınırlılığı gerektiren durumlarda bir seçim yapılması gerekiyorsa, bu seçimin bütün hastaların hakkını dikkate alarak, tıbbi kriterler gözetilmek suretiyle yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca, mahalle ve köy muhtarlarının da Etik Sözleşmesi imzalamaları gerektiğine ilişkin Kurulumuz görüşü bulunmaktadır.

i. Vali Yardımcılarının 5176 sayılı Kanun Kapsamına Alınması ile İlgili İlke Kararı

Kurulumuz Yönetmeliğinin 33 üncü maddesinde “Başvuru, ... Kurulca genel müdür düzeyinde oldukları kabul edilen EK-2 listede bulunan unvanlarda bulunanlar için Kurul Başkanlığına, ... yapılır” denilmekte; EK-2 “Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Yetki Alanına Giren En Az Genel Müdür, Eşiti ve Üstü Kamu Görevlileri” listesi E) bendinde: “... teşkilat yapısı ve yürüttükleri hizmetlerin niteliği dikkate alınarak Kurul tarafından en az genel müdür veya eşiti sayılan diğer kamu görevlileri” ibaresi yer almaktadır.

Yukarıda yer alan Kanun ve Yönetmelik hükümleri uyarınca Kurula tanınan yetki çerçevesinde vali yardımcılarının kaymakamlar arasından atandığı dikkate alınarak, vali yardımcılarının da Kurulun yetki alanındaki kamu görevlileri arasında olduğuna 2010/1 sayılı Kurul kararı ile karar verilmiştir.

j. Kurul Kararlarının Resmi İnternet Sitesinde Yayınlanması ile İlgili 2011/14 Sayılı İlke Kararı

18/05/2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 4/2/2010 tarihli ve 2010/33 sayılı Kararı uyarınca, Kurulumuz etik ihlal kararlarının Resmi Gazetede yayınlanmasına imkan veren düzenleme iptal edilmiştir.

Kamuda etik kültürü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla ilgili Kurulun görev ve yetkisi çerçevesinde, kurum ve kuruluşlarda etik davranış ilkelerine saygılı bir kurum kültürü oluşturmak, etik bilincini arttırmak, etik ihlallerin önlenmesini temin etmek ve ilgililerin bilgilendirilmesini temin amacıyla; Kurulun verdiği etik ihlal kararları ile uygun gördüğü diğer kararların, isim, açık unvan ve yer belirtilmeksizin Kurulun resmi internet sitesinde yayımlanmasına karar verilmiştir.

7. Diğer Çalışmalar

- Kamu kurum ve kuruluşlarında özellikle Milli Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığında temel ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinde etik konusuna yer verilmesi sağlanmıştır.

- Etik eğitimle ilgili yöntem ve stratejileri geliştirmek ve önerileri değerlendirmek üzere çeşitli üniversitelerde etik konusunda ders veren akademisyenlerin katılımıyla, Kamu Görevlileri Etik Eğitimi konulu bir toplantı düzenlenmiştir. Etik eğitimin içeriği, yöntemi, hangi personele, hangi çerçevede uygulanabileceği hususunda görüş alışverişinde bulunulmuştur.

- 5176 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik, Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları, 2004/27 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu konulu Başbakanlık Genelgesi ve 2005/16 sayılı Başbakan ve Bakanların Uğurlanma ve Karşılınmaları, Seyahatler ve Hediye Uygulaması konulu Başbakanlık Genelgesi bir kitapçık haline getirilerek kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan seminerlerde katılımcılara dağıtılmaktadır.

- 5176 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik İngilizceye çevrilmiştir.

- Kurulun faaliyetlerine ve etik ile ilgili dokümanlara ulaşma imkanı veren www.etik.gov.tr sitesi sürekli olarak güncellenerek, hem Kurul faaliyetleri duyurulmakta, hem de etik konusunda bir veri tabanı oluşturulmaktadır.

- Kurulun 3 aylık faaliyetlerinin yer aldığı haber bültenleri, Ocak 2009'dan itibaren www.etik.gov.tr adresinden yayınlanmaktadır.

- Kurula çeşitli yollarla başvuran vatandaşlar, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve özel sektör temsilcilerine kamu yönetiminde etik konusu ile ilgili bilgi, materyal ve rehberlik desteği sağlanmaktadır.

- Kurul tarafından etik kültürün ve bilincin geliştirilmesi amacıyla Etik Haftası etkinliklerinde kullanılmak üzere hazırlanmış olan afişler ve mevzuat kitapçıkları bakanlıklar, valilikler ve Ankara'daki kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir. Yine Etik Haftası münasebetiyle 25 Mayıs Etik Günü Pulu bastırılmıştır.

- Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi kapsamında Yrd.Doç.Dr. Mustafa Lütfi Şen tarafından hazırlanan ve ilk baskısı 2009 yılında gerçekleştirilen Kamu Görevlileri Etik Rehberi kitapçığı yeniden gözden geçirilerek 10.000 adet bastırılmıştır. Yine 4000 adet sertifika bastırılarak eğitim faaliyetlerine katılanlara katılım sertifikası verilmiştir.

- 2011 yılında Kurul kararı ile Kurulun yeni logosu (kapak sayfasındaki şekliyle) belirlenmiştir.

- Başbakanlık makamının onayıyla 19 Temmuz 2011’de yürürlüğe giren 2010-2015 yıllarını kapsayan Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Stratejisi ve bu kapsamda hazırlanan Organize Suçlarla Mücadele Eylem Planı çerçevesinde Kurulumuza, kamu ve özel sektörde şeffaflık ve dürüstlüğü ilişkin standart ve usullerin geliştirilmesini ve etkin olarak uygulanmasını teşvik etmek görevi verilmiştir.

- Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi kapsamında, 5-6 Aralık 2012 tarihlerinde Başbakanlık Teftiş Kurulu ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından ortaklaşa düzenlenen “Güçlendirilmiş Bütünlük Sistemleri İçin Şeffaflık ve Hesap Verebilirliğin Geliştirilmesi” konulu uluslararası konferansa iştirak edilmiştir.

- 2014-2018 yılları Onuncu Kalkınma Planı’nın hazırlanmasına ilişkin oluşturulan Kamu Yönetimi Özel İhtisas Komisyonu toplantısına Kurulumuz temsilcisi komisyon üyesi olarak katılmıştır.

- Kurulun 2014-2018 yıllarına yönelik çalışmalarını ve hedeflerini belirleyen kılavuz niteliği taşıyan Kamu Görevlileri Etik Kurulu Çalışma Stratejisi oluşturulmuştur.

D. PROJE FAALİYETLERİ

1. Türkiye’de Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi

Kurulumuz tarafından hazırlanan ve Avrupa Birliği Mali İşbirliği 2006 Yılı Programı kapsamında kabul edilen 1,5 milyon Euro bütçeli Türkiye’de Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi (TYEC I) 30 Kasım 2007 tarihinde başlayan uygulama sürecinin ardından 30 Kasım 2009 tarihinde tamamlanmıştır.

Kamuda etik kültürün geliştirilmesi konusunda tüm ilgili kesimlerin katılım ve katkıları ile ulusal bir kampanya şeklinde uygulanan Proje çerçevesinde; Kurul çalışmalarının desteklenmesi, etik komisyonların güçlendirilmesi, merkez ve taşrada yöneticilerin ve etik komisyonu üyelerinin bilgilendirilmesi, bu çalışmalarda ve daha sonra etik komisyonlarının düzenleyecekleri programlarda kullanılmak üzere bir eğitim paketinin hazırlanması ve dağıtılması, yolsuzluğun yoğunlaştığı sektörlerle ilgili akademik araştırmalar yaptırılması ve yolsuzlukla mücadele

mevzuatının etkililiğinin incelenmesi ile kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi hedeflenmiştir. Söz konusu Proje ile kamu görevlileri için etik kuralların uygulamaya daha etkili şekilde yansımalarının ve etkinliğinin sağlanarak, etik bilinçlenme yoluyla, Avrupa ve diğer uluslararası standartlar çerçevesinde Türkiye’de yolsuzluğun önlenmesine ve kamu kurumlarına duyulan güvenin artırılmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Projenin çıktıları ise aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Kurulun çalışmalarının etkinleştirilmesi amacıyla gerekli eğitimler yapılmış, materyaller sağlanmış, diğer Avrupa Birliği üyesi ülkelerde (İrlanda ve Hollanda) benzer kurumların deneyimlerini incelemek üzere Kurul üyeleri ve uzmanların katılımıyla çalışma ziyaretleri düzenlenmiş,

- Kamu görevlileri için mesleki etik kuralların uygulanmasını desteklemek üzere bir eğitim paketi geliştirilerek kullanıma sunulmuş,

- Eğitim paketi uygulaması dâhilinde kamu görevlileri arasından 110 eğitici yetiştirilmiş,

- 81 ilin valilik, belediye ve özel idare etik komisyonu başkan ve üyeleri ile il milli eğitim, sağlık ve emniyet müdürlerinin katılımlarıyla, kamu görevlileri için etik kuralların uygulanmasıyla ilgili seminerler düzenlenmiş, toplam 406 katılımcıyla 10 etik liderlik semineri gerçekleştirilmiş,

- Merkezi kurum ve kuruluş etik komisyonu başkan ve üyeleri ile üst düzey idarecilerin katılımlarıyla kamu görevlileri için etik kuralların uygulanması konusunda seminerler düzenlenmiş, üst düzey görevliler için 4, etik komisyonu başkan ve üyeleri için 6 adet etik liderlik semineri gerçekleştirilmiş, toplam 278 katılımcı yer almış,

- Etik dışı davranışlardan kaynaklanan yolsuzluk risk alanlarına ilişkin 10 adet akademik araştırma çalışması tamamlanmış, çalışma sonuçlarına ilişkin 2 adet çalıştay gerçekleştirilmiş ve çalışmalar yayımlanmış,

- Yasama ve yargı için etik kuralların geliştirilmesi desteklenmiş,

- Türkiye’de etik kuralların ve diğer yolsuzlukla mücadeleyle yönelik önlemlerin (bilgi edinme, ceza ve disiplin mevzuatları açısından) etkinliği değerlendirilmiş ve ileriye dönük yolsuzluğu önleme tavsiyeleri raporlandırılmıştır. Sistem Çalışmaları Raporu ve Yolsuzluk Raporu şeklinde 2 rapor tamamlanmıştır.

Proje çerçevesinde; Avrupa’daki kamu kurumlarında etik uygulamaları yakından görmek ve benzer kurumların çalışmalarıyla ilgili bilgi almak üzere, Kurul Başkanı, bazı üyeler ve uzmanların da görev aldığı bir heyet, 8-15 Haziran 2008 tarihleri arasında İrlanda’ya (İrlanda Standartlar Kurulu), 28 Eylül-2 Ekim 2009 tarihleri arasında Hollanda’ya (Hollanda Dürüstlük Ofisi) bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

İrlanda ziyaretinde, İrlanda Standartlar Kurulunun çalışmaları incelenmiş ayrıca konuyla ilgili bir akademisyen ve Uluslararası Saydamlık Örgütü İrlanda Şubesi Başkanı tarafından sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, bu ziyaretin ikinci ayağı olarak program çerçevesinde Birleşik Krallık (İngiltere) Kamuda Standartlar Kurulu, İngiltere Bölgesi Yerel Yönetimler Standartlar Komitesi ve Sayıştay temsilcileri, Dublin’de yapılan toplantılara iştirak etmişler ve kamu yönetiminde etik ilkeler ve uygulamalarına ilişkin kapsamlı bilgiler sunmuşlardır.

Ziyaret sırasında gerçekleştirilen konferansta, “Kamu Yönetiminde Etik Yaklaşımlar ve İyi Uygulama Örnekleri” ile “Avrupa’daki Yolsuzlukla Mücadele” konularında yerli ve yabancı uzmanlar tarafından sunumlar yapılmış ve Proje uygulama sürecinde yer alan aktiviteler kamu kurum ve kuruluşlarından gelen katılımcılarla birlikte değerlendirilmiş ve proje çalışma planına nihai hali verilmiştir.

Kurulun çalışma kapasitesinin artırılması faaliyet planı çerçevesinde 28 Eylül – 2 Ekim 2009 tarihleri arasında Hollada’ya gerçekleştirilen çalışma ziyaretinde ise Hollanda’da kamu etiğinin gelişimi değerlendirilmiş, Hollanda Dürüstlük Ofisi’nin (BIOS) bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşları ile nasıl çalıştığı incelenmiştir.

Çalışma ziyareti özellikle Kurulun, Etik Komisyonları ile ilişkilerini nasıl geliştirebileceğine ışık tutmuştur. Söz konusu ziyaret, 2010–2011 dönemini kapsayan “Kamuda Etik Kültürün Güçlendirilmesi Projesi”nin bir parçasını oluşturacak mahiyette neticelenmiştir. Çalışma ziyareti boyunca yaşanan etkileşim neticesinde, her iki ülkedeki etik sistemini karşılaştırma imkânı doğmuştur.

2. Etik Komisyonları İçin İhtiyaç Analizi Projesi

Proje çerçevesinde nitel ve nicel olmak üzere iki tip analiz metodu ile araştırma yapılmıştır. Nitel analiz çerçevesinde Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Trabzon, Van, İzmir, Adana ve Bolu olmak üzere 8 ilde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler yüz-yüze röportajlardan, çalışma notlarından, odak grupları ve/veya e-postalardan toplanmıştır. Araştırmacılar, valiliklerin, il özel idarelerinin, belediyelerin ve her ilde bulunan üç meslek kuruluşunun (Barolar Birliği, Sanayi Odası ve Ticaret Odası) Etik Komisyonu başkanları ile röportajlar yapmıştır.

Nicel analizde ise yukarıda sayılan illerdeki etik komisyonu üyesi olan ve olmayan kamu görevlilerine anket uygulanmıştır.

Proje kapsamında;

- Etik komisyonların karşılaştıkları bürokratik sorunlar analiz edilmiş,
- 5176 sayılı Kanunda ve ilgili Yönetmelikteki eksiklikler ve bunların uygulanmasındaki sorunlar tespit edilerek söz konusu mevzuatta yapılması planlanan değişikliklerde kullanmak amacıyla veri toplanmış,
- Etik komisyonlara verilen/verilmesi uygun görülen görevler yeniden değerlendirilmiş,
- Etik komisyon üyesi olmayan kamu görevlilerinin komisyonlardan beklentileri belirlenmiş ve etik komisyonların yapıları yeniden değerlendirilmiştir.

Proje sürecinde gerçekleştirilen anket ve röportaj çalışmalarının sonuçları Ankara'da bakanlıklar, üst kurullar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bağlı kuruluşların etik komisyon üyeleri ile Sayıştay, Başbakanlık Teftiş Kurulu, TÜSİAD, TEPAV ve etik konusunda araştırma yapan sivil toplum kuruluşlarının da katılımıyla gerçekleştirilen 2 ayrı çalıştayda değerlendirilmiştir.

Çalıştayda, projenin temel hedefleri, uygulama süreci ve proje sonucunda elde edilen bulgular sunulmuş, bulgular katılımcılarca değerlendirilerek etik komisyonlarının nasıl aktif hale getirilebileceği tartışılmıştır. Bu çalışma, etik komisyonları üzerine yapılan ilk bilimsel araştırma olması nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir.

3. Kamu Sektöründe Etiğin Güçlendirilmesi Projesi

2007-2009 yılları arasında yürütülen Türkiye'de Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi'nin uygulama sürecinde elde edilen kazanımları sürdürülebilir kılmak, kamu kurumlarıyla ilgili önerileri hayata geçirmek ve tespit edilen eksiklikleri gidermek, etik komisyonlarının kurumlarında gerçekleştirecekleri faaliyetleri desteklemek amacıyla hazırlanan 1.5 milyon Euro bütçeli "Kamuda Etik Kültürün Geliştirilmesi Projesi (TYEC II)" 29 Mart 2012 - 29 Mart 2014 tarihleri arasında Avrupa Konseyi ile birlikte yürütülmüştür. Kurulumuz projede esas faydalanıcı olurken, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü proje paydaşlarımız olarak kabul edilmiştir.

Projenin genel hedefi, etik kültürün kamuda ve toplumun genelinde güçlendirilmesi, Avrupa Birliği ve diğer uluslararası standartlar ile uyumlu bir şekilde Türkiye'de yolsuzluğun önlenmesine katkıda bulunmaktır. Özelde proje faaliyetleri ile hedeflenen ise kamu sektöründe etik ilkelerin etkin bir şekilde uygulanması ile yaygınlaşmasını sağlamak ve Etik Komisyonlarının kendi kurumlarında etik kültürü geliştirmelerine destek olmaktır.

Proje faaliyetlerini tanıtmak üzere 12/2/2012 tarihinde uluslararası bir konferans düzenlenmiştir. Konferans'ta açılış konuşmalarını Başbakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Beşir Atalay, AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Sayın Jean-Maurice Ripert, Merkezi Finans ve İhale Birimi Başkanı Sayın Muhsin Altun, Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. Sedat Murat ve Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi Başkanı Sayın Adrian Butler yapmıştır.

Konferansta 2 farklı panel gerçekleştirilmiştir. Oturum başkanlığını Prof.Dr. Mahmut Özdemir'in yaptığı "Kamu Yönetiminde Etiğin Rolü" konulu birinci panelde söz konusu Projenin Avrupa Konseyi uzun dönem danışmanı Dr. Gary Hickey, Hacettepe Üniversitesi'nden Doç.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Galatasaray Üniversitesi'nden Prof.Dr. Ahmet Ulvi Türkbağ panelist olarak katılmışlardır. Oturum başkanlığını Prof.Dr. Sedat Murat'ın yaptığı "Farklı Sektörlerde Etik" konulu ikinci panele ise, Fatih Üniversitesi'nden Doç.Dr. Halil Zaim, İstanbul Üniversitesi'nden Prof.Dr. Hanzade Doğan, Medeniyet Üniversitesi'nden Prof.Dr. Hamza Ateş panelist olarak katılmışlardır.

Yürütülen projenin etkinliğinin artırılması, proje faaliyetlerinin tüm paydaşlara aktarılması, projedeki gelişmelerin izlenmesi ve paydaşlar tarafından onaylanması amacıyla, 27 Kasım 2012'de tüm paydaşlarımızla birlikte ilk proje yönlendirme toplantısı yapılmıştır. 18 Aralık 2012'de ise aktif etik eğitimcilerinin katıldığı Ölçme ve Değerlendirme Çalışma Toplantısı yapılmıştır. Toplantı ile, etik eğitimcilerin verdikleri eğitimlerden sonra ne tür ölçme teknikleri (açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular gibi) kullanmalarının doğru olacağı ve bu teknikleri hangi aralıklarla yapmaları gerektiğini tespit etmek amaçlanmıştır.

Proje, 28/5/2014 tarihinde Hilton Otelinde yapılan konferansla sonlandırılmıştır. 2 yıl sürmüş olan AB Projesinin kapanış konferansını Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan onurlandırmıştır. Konferansta, etik kültürün yerleşmesi ve yolsuzlukla mücadele konuları üzerine konuşmalar yer almış; Projenin ülkemize kazanımlarını konu alan Panel tertip edilmiştir.

Proje çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

- Projeye Kurulun insan kaynaklarını ve dokümantasyon kapasitesini geliştirici faaliyetler ile başlanmıştır. Bu kapsamda, ilk projede hazırlanan ve 2006 yılından beri uygulanan "Etik Eğitimcisinin Eğitim Rehberi ve Müfredatı" ile Etik Rehberinde güncelleme yapılmış; Kurul personeline "eğitiminin eğitimi, iletişim teknikleri, yabancı dil, protokol, e-öğrenme, kampanya yapabilme" konularında eğitimler verilmiştir. Kurulun etik eğitimcileri, etik eğitimi verdikleri kurum ve kuruluşlarda eğitimlerin etkilerini ölçmek ve değerlendirebilmek amacıyla konuyla ilgili bir eğitim seminerine katılarak söz konusu hususlarda bilgi edinmişlerdir.

- Sertifikalı etik eğitici yetiştirme faaliyeti çerçevesinde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatlarından seçilen toplam 130 personel farklı zaman ve gruplarda, toplamda 10 gün süreyle hem etik felsefesi içeren konularda (kamu etiği, iş etiği, çıkar çatışması, şeffaflık, ihbarcılık v.b) hem de eğitim verme teknikleri konularında yetiştirilmişlerdir. Söz konusu 130 personel, "Etik Eğitici" sertifikasına hak kazanmışlardır. Proje bitiminden önce aynı eğitimcilere tazeleme eğitimi verilmiştir.

• Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, 2006-2009 yılları arasında Kurulun yürüttüğü AB projesi süresince ve sonrasında yaptıkları iyileştirici çalışmalar sebebiyle «Etik Adası» olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, Proje kapsamında, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde etik farkındalığı artırmaya yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Söz konusu çalışmalar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

▪ Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün etik komisyon başkan ve üyeleri ile eğitim birimi personeline yönelik kampanya yapma, kampanya materyalleri üretme konusunda çalıştaylar yapılmıştır.

▪ Genel Müdürlüğün kurum içi etik davranışı ölçmesi ve denetlemesi için “Etik Denetim Seti” adı verilen bir mekanizma üretilmiştir. Söz konusu set, personelin davranışlarının etik yönden incelemesini ve değerlendirmesini sağlayan sürece ait yol gösteren bir araçtır. Bu süreçte, sorunlu alanlar tespit edilmekte ve ileriye yönelik olarak sorunların çözülebilmesi için önerilerde bulunmaktadır. Etik Denetim Setinde sorunların tespitini kolaylaştıran etik performans ölçütleri, öz değerlendirme anketi, mülakat soruları gibi çalışmalar da bulunmaktadır.

▪ Etik eğitici olarak yetiştirilen 25 personel, ülke genelinde Genel Müdürlük dâhil 23 bölge müdürlüğünün personeline Şubat 2014'e kadar etik farkındalık eğitimi vermiş, bazılarının işleyişi Etik Kurul personeli tarafından gözlemlenmiştir.

• Yine proje kapsamında üst düzey kamu yöneticileri ve kamu görevlilerinin etik farkındalıklarını artırmak amacıyla e-Öğrenme (uzaktan eğitim) modülü geliştirilmiş olup, Etik Platformu web sitesinde (www.etikplatformu.org) kamu kurumlarının hizmetine açılmıştır.

• Etik Platformuna üye kurum ve kuruluşlar, imzaladıkları bir Protokol metniyle Platforma taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükleri kabul etmişlerdir.

• Etik kavramının halk ve kamu görevlileri tarafından nasıl algılandığını ölçmek amacıyla Adana, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, İstanbul, İzmir, Konya, Malatya, Samsun ve Trabzon illerinde nitel ve nicel araştırma metodu kullanılarak Etik Algısı Anketi yapılmıştır. Araştırmanın nicel kısmı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatlarında görev yapan 362 kamu personeli ile 675 vatandaşa anket uygulanarak yapılmıştır. Nitel kısmı ise, toplamda 51 kişiden oluşan, kamu etiği konusunda çalışan ya da bu konuda uzman olan kamu personeli ile akademisyen, STK temsilcileri ve gazetecilerle derinlemesine mülakat tekniği kullanılarak uygulanmıştır. Araştırma iki boyutlu olarak yapılmıştır: Birinci boyutunu vatandaşın yukarıda yer alan 3 kamu kurumuna yönelik etik algısı, diğer boyutunu ise söz konusu kamu kurumlarında çalışan personelin etik algısı oluşturmaktadır.

4. Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki Projesi

Çalışmaları devam etmekte olan Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki Projesi ile Avrupa standartları ve diğer uluslararası standartlar ölçüsünde Türkiye’de yolsuzluğun önlenmesine katkıda bulunmak, etik ve yolsuzluk alanlarında çalışan sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Proje ile gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler aşağıda özetlenmiştir:

- Kurulun mevcut yönetim ve hizmet anlayışını geliştirmek

Bu faaliyet çerçevesinde, performans yönetim sistemi geliştirilmesi, Kurul ve diğer ülkelerdeki benzer yapıları karşılaştıran raporlar hazırlanması, Kurul ile Ombudsman arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırma yapılması, mevcut mevzuatın geliştirilmesi yönünde analiz yapılması planlanmaktadır.

- Etik ve yolsuzluk konularında konferans ve toplantılar düzenlemek

2 gün sürecek uluslararası nitelikte akademik konferans düzenlenmesi öngörülmekte; sanayi ve ticaret odaları, meslek odaları, sendikalar, etik konusunda çalışan sivil toplum kuruluşları ve daha önce yetiştirilen etik eğiticileri ile üçer adet toplantı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

- Sürekli diyalog sağlayarak ve somut teklifler üreterek Etik Platformu geliştirmek.

Sivil toplum kuruluşları ve kamu sektörü arasındaki mevcut işbirliğinin değerlendirilmesi, sorunlu alanlarda strateji planı geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca Etik Platformun internet sitesinin geliştirilmesi de öncelikler arasında bulunmaktadır.

- 2 kamu kurumu ile işbirliği yapılarak bu kurumların etik standartlarını geliştirmek

Bu çerçevede, söz konusu kurumların hizmet alıcılarına yönelik algı araştırması yapmakla çalışmaya başlanması, sorun tespiti amacıyla üç adet paydaş toplantısı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Kurumların etik kodlarını oluşturmak, var olanları geliştirmek ve bunları kurum içinde yaygınlaştırmak üzere 4 adet toplantı yapılması, etik ve yolsuzluk alanında söz konusu kurumların yaşadıkları sorunları tespit ederek bunlara yönelik eylem planlarının oluşturulması, ayrıca her iki kurumdan toplam 100 etik eğiticisi yetiştirilmesi öngörülmektedir. Bu eğiticilerin de e-öğrenme yöntemi ile 100.000 kişiyi eğitmesi hedeflenmektedir.

- İş etiği ve kamu etiği üzerine çalışmalar yapmak

İç denetçilerin etiğin yerleşmesindeki rolü üzerine ve iş etiği algısını ölçmek üzere araştırmalar yapılması planlanmaktadır. Bu faaliyet çerçevesinde kamu sektöründeki etik algısını ölçmek üzere de araştırmalar yapılması amaçlanmaktadır.

- Etik kodların oluşturulması ve etik eğiticileri

Meslek örgütleri, sendikalar, ticaret ve sanayi odalarına yönelik etik kodlar oluşturulmasına destek vermek amacıyla 6 adet toplantı düzenlenecek ve bu kuruluşlardan 100 kişi etik eğiticisi olarak eğitilecektir.

- Farkındalık Artırma Çalışmaları

Proje çerçevesinde 40.000 adet el kitapçığı dağıtılması, 10.000 adet 5 çeşit afiş ve 18.000 adet 18 farklı broşür bastırılıp dağıtılması planlanmaktadır. Etik haftalarında 2 adet konferans düzenlenmesi de öngörülmektedir. Hazırlanacak bir kamu spotunun da televizyonlarda yayımlanması planlanmaktadır. Yine bu faaliyet çerçevesinde üniversitelerdeki etik kulüplerin işbirliği ile üniversitelerde etik konusunda seminerler düzenlenecektir.

- İlk ve ortaokullarda farkındalık artırıcı çalışmalar

Etik değerler konusunda çocuklara yönelik hikaye kitaplarının geliştirilerek okullarda dağıtılması, Talim Terbiye Kurulu ile okullarda etik konulara dikkati çekmek amacıyla 3 adet toplantı gerçekleştirilmesi ve ilk ve ortaokul öğrencilerinin etik algılarını ölçmek üzere anket araştırması yapılması planlanmaktadır.

Projenin amacı ve yapılacak faaliyetler ile ilgili bilgi toplantıları Eylül 2014'te Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Trabzon, İzmir illerinde yapılmış ve toplantılara projenin paydaşları olan özel sektör ve sivil toplum örgütleri temsilcileri katılmıştır.

Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki Hibe Programı

Proje kapsamında Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki Hibe Programı düzenlenmekte olup, Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Trabzon ve İzmir'deki toplantılarda sivil toplum kuruluşlarına yönelik olarak bilgilendirmeler gerçekleştirilmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının etik konusunda hazırlayacakları proje tekliflerinin değerlendirilme aşaması devam etmekte, ardından projesi uygun görülen sivil toplum kuruluşlarına toplam 500.000 Euro hibe verilmesi planlanmaktadır.

E. ULUSLARARASI İLİŞKİLER ve KATILIM SAĞLANAN FAALİYETLER

Bazı uluslararası kuruluşların faaliyetlerine Kurulumuzca katılım sağlanmakta ve ülkemizde etik alanında yapılan çalışmalar bu platformlarda gündeme getirilmektedir. Gerek Avrupa Birliği kapsamında, gerekse ülkemize gelen uluslararası heyetler Kurulumuzu ziyaret ederek yapılan çalışmalar hakkında bilgi almakta ve bu çalışmaları hazırladıkları raporlara yansıtmaktadırlar.

1. Avrupa Birliği ile İlişkiler

Kurulumuz, AB ile ilişkilerini öncelikle ülkemizin Avrupa Birliğine katılım süreci ile ilgili çalışmaları yürüten Avrupa Birliği Bakanlığı aracılığıyla sürdürmektedir. Bu çerçevede;

- Ulusal Programı uygulamak için AB'ye verilen taahhütler kapsamında etik alanındaki mevzuat uyum tedbirleri hakkında Ulusal Veri Tabanına düzenli olarak bilgi aktarımında bulunmaktadır.

- Avrupa Birliği Bakanlığının koordinasyonu ve uzman desteğiyle, AB'ye uyumu amaçlayan ve kısaca IPA olarak bilinen Katılım Öncesi Yardım Aracı ile etik kültürü güçlendirme ve toplumun her kesimine etik kültürü yayma amacı taşıyan projeler yapılmaktadır.

- Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından düzenlenen ve sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumları arasındaki istişare kanallarını güçlendirmeyi amaçlayan toplantılara katılım sağlanmaktadır.

Avrupa Komisyonu Genişleme Müdürlüğü'nün, adaylık sürecinde ülkemizin müktesebata uyum alanında kaydettiği ilerlemeleri veya bu alanda gözlemlendiği eksiklikleri yıllık bazda değerlendirdiği ilerleme raporlarında Kurulumuza ilişkin değerlendirmelere de yer verilmiştir. Bu bağlamda;

- Türkiye, yolsuzlukla mücadeleyle ilgili kurumların bağımsızlığını ve etkinliğini güçlendirmeye teşvik edilmiş,

- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri Yönetmeliğinin uygulanmasının temin edilmesi ve hükümlerinin seçilmiş yetkililer, adli, akademik ve askeri personeli de kapsayacak biçimde genişletilmesi önerisinde bulunulmuş,

- Kamu Görevlileri Etik Kurulunun insan kaynakları alanındaki yetersizlikleri ve mali kaynak eksikliği nedeniyle etkin çalışmadığı ve Kurulun etik ilkelere uyumun izlenmesi ve şikayetlerin araştırılmasına yönelik görevlerini ifa edebilmek için idari ve mali açıdan özerkliğe kavuşması gerektiği ifade edilmiş,

•Parlamento üyeleri ve diğer kamu görevlileri grupları için etik ve/veya davranış kurallarının mevcut olmadığı; yolsuzlukla mücadele stratejisi ve eylem planı geliştirilerek uygulanması için gerekli siyasi desteği görmesi gerektiği belirtilmiş,

Diğer taraftan, Kurulumuz Avrupa Konseyi Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Komite (ECRI) tarafından 4/11/2007 tarihinde Paris'te düzenlenen Kollukta Irkçılık ve Irka Dayalı Ayrımcılıkla Mücadele konusundaki 11 No.'lu Genel Tavsiye Kararının tartışıldığı toplantıya iştirak etmiştir.

Yine, Avrupa Konseyi tarafından Ukrayna'da yürütülmekte olan bir proje kapsamında Kiev'de 1-2/7/2008 tarihlerinde düzenlenen Politik Yolsuzluğun Önlenmesi konulu konferansta Çıkar Çatışması ve Türkiye Uygulamaları konulu bir sunuş yapılmıştır.

2. Avrupa Konseyi (GRECO)

Ülkemizin 1/1/2004 tarihinden itibaren üyesi olduğu, üyelerinin yolsuzlukla mücadele sistemlerinin gözlenmesi ve bu yolda kapasitelerinin artırılması amacını taşıyan Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) yetkilileri Kurulumuzu da ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi almıştır. Fransa'nın Strazburg kentinde düzenlenen ve ziyaretler sonrası hazırlanan 1. ve 2. Aşama Türkiye Değerlendirme Raporunun görüşüldüğü GRECO Genel Kurul toplantısına Kurulumuzdan katılım sağlanmıştır.

10 Mart 2006 tarihinde yapılan 27. Genel Kurul toplantısında kabul edilen Birinci ve İkinci Aşama Türkiye Değerlendirme Raporu'nun sonuç bölümünde; "kamu yönetiminde yeni etik ilkelerin tanıtımı ve hayata geçirilmesi, başvuruların uygun şekilde incelenmesi ve kamu yönetiminde yolsuzluk ve etik ilkelere uyum açılarından bazı önemli alanlarda gerekli tedbirlerin alınması için yeterli bağımsızlık, bütçe ve personel imkanlarının sağlanması (XII)" ve "kamu görevlilerinin eğitiminde kullanılacak etik ilkelere ve yolsuzlukla mücadele politikalarına ilişkin materyallerin geliştirilmesi ve bu hususların bütün bakanlık ve kamu kurumlarının eğitim programlarına dahil edilmesinin sağlanması (XIII)" değerlendirmeleri yapılmıştır.

Söz konusu Değerlendirme Raporunda yer alan tavsiyeler çerçevesinde çıkarılan Uygunluk Raporu kapsamında ve Adalet Bakanlığı'nın koordinasyonunda 12/1/2009 ve 25/3/2009 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantılara katılım ve katkı sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurulun personel sayısındaki artış durumu, Kurul tarafından yürütülen faaliyetler ile Kurulun idari ve mali özerkliğe kavuşması yönünde yapılan mevzuattaki değişiklik çalışmaları hakkında bilgi aktarımında bulunulmuştur.

7-11 Haziran 2010'da yapılan 47. Genel Kurul Toplantısında ise özetle, Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun daha gelişmiş eğitim modüllerini uygulaması ve mevcut eğitim modüllerini geliştirmesi, çeşitli kamu kuruluşlarında düzenli eğitim sağlaması ve etik eğitimlerin giderek kurumsallaşması memnuniyetle karşılanmış, Kurul tarafından düzenlenen tüm eğitim

çalışmalarında, kamuda yolsuzlukların ihbarı ve ihbarcılarının korunması konularında bilincin artırılmasına büyük önem verildiği, yolsuzlukla mücadelede bakanlıklar ile Kurulun mevzuat değişikliği, yeni yönetmeliklerin hazırlanması, mesleki etik ilkelerin oluşturulması gibi tedbirlerle yolsuzluğa yol açan faktörlerin tespiti konusunda ilerlemelerin olduğu değerlendirilmiştir.

Raporda yer alan öneriler ise temelde Kurulun idari ve mali özerkliği haiz olması gerektiğine yöneliktir.

3. OECD ile İlişkiler

• OECD Çıkar Çatışması Araştırması

OECD tarafından 2005 ve 2006 yıllarında 30 OECD ülkesini kapsayan çıkar çatışması konulu bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmanın Türkiye temas noktası olarak Kurulumuz uzmanları seçilmiş ve OECD tarafından gönderilen kapsamlı anket ve değerlendirme formu doldurularak bu konuda hazırlanan rapora katkı sunulmuştur.

• OECD-MENA Girişimi / Gelişme için Yönetişim Toplantıları

OECD bünyesinde Ortadoğu ve Kuzey Afrika (MENA) ülkelerine yönelik başlatılan girişimin alt başlıkları arasında yer alan ve ülkemizin de OECD adına eş başkanlığını yürütmekte olduğu Gelişme İçin Yönetişim Toplantılarına 24-25/5/2007 ve 2-3/4/2008 tarihlerinde iki defa Kurulumuz adına katılım sağlanmıştır. Toplantılar projenin bu bölümünün başkanlığını yürütmekte olan Fas'ın başkenti Rabat'ta gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu toplantılara OECD üyesi ülkeler ile bölge ülkelerinden yetkililerin yanı sıra BM, Dünya Bankası ve Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların temsilcileri de katılmıştır. Toplantılarda bölge ülkelerinin çalışmaları değerlendirilmiş, ayrıca ülkemizde etik ve yönetim alanında yürütülen çalışmalar da örnek uygulamalar olarak ele alınmıştır.

Yine OECD tarafından MENA Girişimi Gelişme İçin Yönetişim alt başlığı altında 21-23/1/2008 tarihlerinde Ürdün'de düzenlenen BM Yolsuzluğun Önlenmesi Sözleşmesinin Arap Ülkelerinde Uygulanmasının Desteklenmesi Bölgesel Konferansında Kurulumuz adına bir sunuş yapılmıştır.

26-27 Ekim 2009 tarihlerinde ise Kurulumuz tarafından İstanbul'da "Daha Temiz Bir Kamu Sektörü Tesis Etmek" konulu uluslararası konferans düzenlenmiştir. Konferansta, MENA ülkelerinde kamu etiği standartlarının uygulanması, kamu ihalelerinde şeffaflık ve dürüstlüğün artırılması, kamu etiği önlemlerinin uygulanmasında yaşanan ortak sorunların tanımlanması ve söz konusu sorunlarla mücadele etmiş ve başarılı olmuş OECD ve bölge ülkelerinin deneyimlerini ve uygulamalarını paylaşmak hedeflenmiştir. Ülkemizde yürütülmekte olan Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi kapsamında gerçekleştirilen akademik araştırmalar sonucu elde edilen verilerin yanı sıra, geliştirilen eğitim materyali hakkında bilgiler katılımcı ülkelerle paylaşılmıştır.

13-14 Şubat 2012’de OECD ve Tunus hükümetinin birlikte Tunus’ta düzenlediği Yolsuzluğun Önlenmesi ve Dürüstlük için Ulusal Çerçevelerin Oluşturulması konulu toplantıda Kurulumuzu tanıtan bir sunum yapılmıştır.

20-21 Kasım 2012 tarihleri arasında Paris’te yapılan OECD’nin Kamu Sektörü Dürüstlük Ağı Toplantısına da Kurulumuzdan katılım sağlanmıştır.

24 Ekim 2013’te, OECD’nin daveti üzerine Filistin’de düzenlenen Etik Eğiticileri Eğitimine Kurulumuz adına katılım sağlanarak 25 kişiden oluşan gruba bir tam günlük eğitim verilmiştir.

2008, 2011 ve 2012 yıllarında yayımlanan OECD SIGMA Kamu Hizmeti Değerlendirme Raporlarında ise aşağıdaki değerlendirmelerde bulunulmuştur:

Etik ikilemlerde rehberlik eden ve kamu görevlileri arasında ve genel olarak toplumda etik farkındalığın artmasına vesile olan Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kurulması yolsuzluğun önlenmesinde önemli bir adım olmuştur. İdari ve mali açıdan bağımsızlığı sorgulansa da gerçekleştirdiği inceleme ve araştırma faaliyetleri, eğitim programları ve projeleri dikkate alındığında toplumdaki etik farkındalık düzeyinin Kurulun faaliyetleri sayesinde aşamalı olarak arttığı gözlemlenmiştir. Önemli olan başka bir gösterge de 2005-2015 yılları arasında alınan kişisel şikayetlerin sayısındaki artış olmuştur ve bu da etik olmayan davranış ve yolsuzluk vakalarında caydırıcı bir etki yapmaktadır.

Söz konusu raporda aşağıdaki hususlarda ise eleştiriler sıralanmıştır:

Denetim görevlilerine yönelik olarak etik davranış ilkeleri belirlenmesine rağmen kapsamı belirsizdir. Siyasi partiler ve seçim kampanyalarının finansmanını kontrol edecek sistem eksik ve etkisizdir. Milletvekilleri için etik davranış ilkeleri ve Mecliste bir etik komisyon bulunmamaktadır. Seçilmiş ve atanmış kamu görevlileri ile siyasetçiler tarafından beyan edilen mal varlıkları üzerinde halâ yeterli kontrol ve doğrulama gerçekleştirilememiştir. Kamu görevlilerinin karıştığı yolsuzlukların takibi için idari makamların soruşturma izni verme yetkisi devam etmektedir.

• OECD Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu

Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi doğrultusunda, OECD çalışma grubu 19-22 Ocak 2009 tarihleri arasında ülkemize ziyarette bulunmuştur. Bu çerçevede, Kurulca yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri ile etik komisyonları ve yapılan çalışmalar hakkında OECD çalışma grubuna bilgi aktarımında bulunulmuştur.

Söz konusu Sözleşme kapsamında Adalet Bakanlığı’nca kurulan çalışma grubunun Sözleşme ile ilgili gelişmeleri değerlendirmek amacıyla 19 Mart 2013 tarihinde düzenlediği toplantıya da Kurulumuzca katılım sağlanmıştır.

4. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ile İlişkiler

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın dönem başkanlığı 2011 yılında Türkiye'ye geçmiştir. Karadeniz Ekonomik İşbirliği'nin Ülke Koordinatörlüğü görevini üstlenen Başbakanlık Dış İlişkiler Başkanlığı 13-14 Mart tarihleri arasında İstanbul'da Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun da aktif olarak katıldığı uluslararası bir çalışma grubu toplantısı düzenlemiştir. KEİ Kurumsal Yapılanma ve İyi Yönetişim konulu çalışma grubu toplantısında, Kurulumuz temsilcisi toplantı moderatorlüğünü yapmış ve Kurulumuzun yapısı, işleyişi ile ülkemizdeki yolsuzlukla mücadele ve şeffaflık konularında kaydedilen ilerlemeler konusunda bilgi aktarımında bulunmuştur.

5. Açık Yönetim Ortaklığı Girişimi

2013/9 sayılı Başbakanlık Genelgesinde; 60 ülke tarafından benimsenen Açık Yönetim Ortaklığı adlı uluslararası girişime Ülkemizin de katıldığı belirtilmiştir. Bu girişim kapsamında üye ülkeler; saydamlık ve hesap verilebilirliğin artırılması ile yolsuzlukla etkin bir biçimde mücadele edilmesi, açık ve etkin bir kamu yönetimi için teknolojik imkânların daha fazla kullanılması ve vatandaşların devlet karşısında daha güçlü konuma getirilmesi temel prensipleri ışığında ulusal eylem planlarını hazırlamışlardır. Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen ve takibi yapılan çalışmalar kapsamında bir eylem planı hazırlanmış ve söz konusu Girişime iletilmiştir. Bu eylem planında dürüstlük ilkeleri çerçevesinde planlanan faaliyetler, Kurulumuzun görev ve yetki alanında bulunmakta olup, bu hususta koordinatör kurumla işbirliği içinde çalışmalarımız devam etmektedir.

Daha iyi bir gelecek için: Etik Yönetim

25-31 Mayıs
Etik Haftası

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU
www.etik.gov.tr
etikkurul@basbakanlik.gov.tr

Etik iyi yönetimin temelidir.

25-31 Mayıs
Etik Haftası

